

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΔΔΤ/01/2019

Έλεγχος Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΦΥΛΑΚΩΝ

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

15 Νοεμβρίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη.....	1
A. Εισαγωγή.....	5
B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	7
Γ. Ευρήματα.....	10
Γ1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ.....	10
1. Άδειες ασθενείας του προσωπικού Τμημάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.....	10
2. Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.....	11
Γ2. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ.....	12
1. Κτιριακές εγκαταστάσεις Αστυνομίας/στεγαστικές ανάγκες.....	12
2. Επιδόματα και υπερωρίες.....	14
3. Καθυστερημένα έσοδα.....	18
4. Αποθήκες.....	18
5. Αστυνομικά δυστυχήματα.....	20
6. Εφαρμογή του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμος 24(Ι) του 2017.....	20
7. Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας που ασχολούνται σε γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.....	21
8. Προσφορές/Συμβάσεις.....	22
Γ3. ΤΜΗΜΑ ΦΥΛΑΚΩΝ.....	40
1. Σύστημα αυτόματης πυρανίχνευσης/πυρόσβεσης.....	40
2. Ατομικοί Λογαριασμοί Κρατουμένων.....	41
3. Υπερωρίες και επιδόματα.....	42
4. Άδειες ασθενείας.....	43
5. Απόθεμα φαρμάκων από Κρατικά Φαρμακεία.....	43
6. Προσωπικά αντικείμενα κρατουμένων.....	44
7. Προσφορές/συμβάσεις.....	44
Γ4. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.....	48
1. Εξοπλισμός έρευνας, διάσωσης και πυρόσβεσης των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.....	48
2. Αγορά μηχανοκίνητων οχημάτων.....	48
3. Υπερωριακή αμοιβή.....	49
4. Πυροπροστασία.....	49
5. Προσφορές/συμβάσεις.....	49
Γ5. ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ.....	53
Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού.....	53

Σύνοψη.

Στο πλαίσιο των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε οικονομικό έλεγχο και έλεγχο συμμόρφωσης στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΔΤ).

Τα σημαντικότερα ευρήματα των ελέγχων αφορούν στα πιο κάτω:

Διοίκηση Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

- Μεγάλο ποσοστό προσωπικού των Τμημάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως απουσιάζει με άδεια ασθενείας.

Αρχηγείο Αστυνομίας.

- Για τη στέγαση της Αστυνομίας, ενοικιάζονται συνολικά 26 υποστατικά και δύο οικόπεδα, με δαπάνη για το 2017 ύψους €921.624, εκ των οποίων οι €762.558 (83% του συνόλου της δαπάνης) αφορούν σε οκτώ υποστατικά.
- Ορισμένα συμβόλαια υποστατικών που ενοικιάζει η Αστυνομία έληξαν στις 31.12.2016 και εκκρεμεί η ανανέωση των συμβολαίων τους με επαναδιαπραγμάτευση του ύψους του ενοικίου.
- Για 13 υποστατικά που ενοικιάζει και χρησιμοποιεί η Αστυνομία δεν υπάρχει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.
- Από το 2009 υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο ολοκληρωμένο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο, για τη δημιουργία Κρατικού Διοικητικού Κέντρου στην Αγλαντζιά, στον χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας και των Αστυνομικών Κατοικιών, για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Αρχηγείου. Ωστόσο, το έργο δεν εγκρίθηκε για περίληψη σε κανένα από τους μετέπειτα Προϋπολογισμούς.
- Κατά το 2018 καταβλήθηκαν σε μέλη της Αστυνομίας επιδόματα και υπερωρίες συνολικού ύψους €30εκ., τα οποία αντιπροσωπεύουν το 16% του συνόλου της ετήσιας μισθοδοσίας (€183,7εκ.).
- Η αποζημίωση των υπερωριακών καθηκόντων, με μερική παραχώρηση χρόνου ανάπαυσης, είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση υπερβολικού χρόνου ανάπαυσης, που αν χορηγηθεί ως χρηματική αποζημίωση μελλοντικά, όταν το μέλος θα βρίσκεται σε υψηλότερη κλίμακα από τη σημερινή, θα συνεπάγεται σημαντική αύξηση της δαπάνης. Συνεπώς, θα πρέπει να τεθεί χρονοδιάγραμμα για την παραχώρηση της συσσωρευμένης άδειας, ώστε αυτή να εξαλειφθεί.
- Για την αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων, μέλη της Αστυνομίας αποζημιώθηκαν υπερωριακά με την καταβολή ποσού ύψους €1,6 εκ. Εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η δυνατότητα κάλυψης του κόστους αυτού από τις Ομοσπονδίες, τακτική που εφαρμόζεται και σε ορισμένες χώρες του εξωτερικού.
- Από το 2014 έχει εφαρμοστεί ο θεσμός των επιτηρητών σταδίων, που αναμενόταν να επιφέρει, με την πάροδο του χρόνου, μείωση, τόσο στον αριθμό των μελών της Αστυνομίας που εργάζονται σε τέτοιες εκδηλώσεις, όσο και στο κόστος υπερωριών της Αστυνομίας. Παρόλα αυτά, κατά το 2017 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση (33%) στο κόστος αστυνόμευσης αθλητικών εκδηλώσεων, συγκριτικά με το 2016.

- Ποσό ύψους €216.742 οφείλεται από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο για αντιμισθίες ειδικών αστυφυλάκων. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την απόσυρση των ειδικών αστυνομικών από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο και επανατοποθέτησή τους στην αριθμητική δύναμη της Αστυνομίας.
- Από επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν από τον κλάδο πυροτεχνουργών του Αρχηγείου Αστυνομίας, στην αποθήκη πυρομαχικών που βρίσκεται στον χώρο στρατωνισμού της ΜΜΑΔ, προέκυψε ότι δεν έχουν τηρηθεί οι απαιτούμενες αποστάσεις ασφαλείας.
- Από επιτόπιο έλεγχο σε αποθήκες της ΥΚΑΝ διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες από αυτές, ο εξαερισμός δεν είναι ικανοποιητικός ή/και δεν φέρουν σύστημα πυρασφάλειας ή συναγερμού.
- Κατά το 2017, 64 αστυνομικά οχήματα ενεπλάκησαν σε τροχαία δυστυχήματα, από τα οποία στα 30 έφεραν ευθύνη τα μέλη της Αστυνομίας. Σε καμιά περίπτωση δεν αποδόθηκε ευθύνη σε μέλος της Αστυνομίας.
- Κατά το 2018, οι έλεγχοι για το κάπνισμα παγκύπρια είχαν μειωθεί, συγκριτικά με το 2016, σχεδόν στο μισό.
- Σημαντικός αριθμός μελών της Αστυνομίας εξακολουθεί να ασχολείται σε γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.
- Παρουσιάστηκαν προβλήματα στην ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμών, κυρίως σε μεγάλα και εξειδικευμένα έργα, όπου ο ανταγωνισμός είναι περιορισμένος λόγω της φύσεως και της πολυπλοκότητάς τους, τα οποία θα πρέπει να ετοιμάζονται μέσα από εμπειριστάωμένη έρευνα αγοράς και με γνώμονα τη διασφάλιση της ευρύτητας συμμετοχής, χωρίς βεβαίως να μειώνεται το επίπεδο της απαιτούμενης ποιότητας. Επίσης, διαπιστώθηκε η ανάγκη επίστευσης των διαδικασιών. Σημεία αδυναμίας είναι κυρίως οι Επιτροπές ετοιμασίας προδιαγραφών και οι Επιτροπές αξιολόγησης.
- Οι λανθασμένοι χειρισμοί της Αστυνομίας, ακόμα και σε θέματα τα οποία της είχαν έγκαιρα υποδειχθεί είτε από την Υπηρεσία μας είτε από συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, οδήγησαν σε κάποιες περιπτώσεις στην ακύρωση διαγωνισμών, με αποτέλεσμα την πρόκληση καθυστερήσεων.
- Για συγκεκριμένα συστήματα, για τα οποία η Αστυνομία γνώριζε ότι είχε, μεταξύ άλλων, ολοκληρωθεί ο κύκλος ζωής τους, δεν είχε έγκαιρα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για εξασφάλιση ενός νέου συστήματος, τηρουμένων των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης των οικονομικών φορέων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για να δίδεται πλεονέκτημα στον υφιστάμενο Ανάδοχο.
- Διαδικασία διαγωνισμού δεν είχε επιλεγεί στη βάση πλήρους διερεύνησης της αγοράς, έτσι ώστε να διασφαλίζει τα συμφέροντα του δημοσίου, με αποτέλεσμα οι όροι/απαιτήσεις/προδιαγραφές του διαγωνισμού να οδηγήσουν στην υποβολή μόνο μίας προσφοράς.

Τμήμα Φυλακών.

- Κατά τη διάρκεια δοκιμαστικού ελέγχου καλής λειτουργίας του συστήματος αυτόματης πυρανίχνευσης/πυρόσβεσης στο δωμάτιο διακομιστών, διαπιστώθηκε αδυναμία επιτυχούς διασύνδεσής του με τα επιμέρους συστήματα ασφαλείας. Υπήρξαν μεγάλες καθυστερήσεις στη διαχείριση του θέματος.
- Το 2017 σημειώθηκε, σε σχέση με το 2016, σημαντική αύξηση (124%) στις δαπάνες για υπερωριακή αμοιβή, οι οποίες ανήλθαν στα €1,3 εκ.
- Οι συσσωρευμένες ώρες που βρίσκονταν πιστωμένες στις μερίδες του προσωπικού του Τμήματος στις 31.12.2017, έναντι υπερωριακής απασχόλησης, ανήλθαν στις 16.191 και θα πρέπει σταδιακά να αποπληρωθούν ή/και να παραχωρηθούν.
- Από το σύνολο των 428 εργαζομένων, το 20% έλαβε εντός του 2017 άδεια ασθενείας πέραν των 42 ημερών, ενώ ποσοστό περίπου 6% έλαβε άδεια ασθενείας από 35-42 ημέρες.
- Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης/καταγραφής των φαρμάκων, δεν έχει οριστεί υπεύθυνος για την τήρηση του αποθέματος των φαρμάκων και δεν διενεργείται επαλήθευση του αποθέματός τους.
- Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στην παραλαβή, φύλαξη και επιστροφή προσωπικών αντικειμένων κρατουμένων.
- Κατά την προκήρυξη διαγωνισμού, για την προμήθεια αλεξίσφαιρων γιλέκων και βαλλιστικών πλαισίων με συνοπτική διαδικασία και προεπιλογή οικονομικών φορέων, δεν διασφαλίστηκε η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και εξασφαλίστηκαν πολύ υψηλές τιμές που οδήγησαν σε ακύρωση του διαγωνισμού.

Πυροσβεστική Υπηρεσία.

- Παρόλο που δύο θαλάσσια σκάφη, τα οποία αποκτήθηκαν για σκοπούς πυρόσβεσης και διάσωσης σε περίπτωση αεροπορικού δυστυχήματος στη θαλάσσια περιοχή γύρω από το αεροδρόμιο Πάφου, παραλήφθηκαν από τον Διαχειριστή του αεροδρομίου από το 2015, εντούτοις καθυστέρησε υπερβολικά η παραλαβή τους από την Πυροσβεστική Υπηρεσία.
- Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην παραλαβή σκαφών τύπου hovercrafts για το αεροδρόμιο Λάρνακας, τα οποία είναι απαραίτητα για ανταπόκριση σε περίπτωση αεροπορικού δυστυχήματος στην περιοχή των αλυκών γύρω από αυτό.
- Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην παραλαβή δύο οχημάτων διάσωσης 4X4 1.000 λίτρων νερού, που θα έπρεπε να είχαν παραδοθεί μέχρι τις 31.12.2016.
- Παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση στις ώρες υπερωριακής απασχόλησης που είναι πιστωμένες στις κάρτες υπερωριών του προσωπικού.
- Μετά από διερεύνηση σχετικής καταγγελίας, η οποία είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας και μέσα από την εξέλιξη του σχετικού διαγωνισμού για την προμήθεια κινητού Κέντρου Ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι, όντως οι απαιτήσεις/τεχνικές προδιαγραφές ήταν υπερβολικές, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες. Η αναπόφευκτη ακύρωση του διαγωνισμού προκάλεσε καθυστέρηση στην υλοποίηση ενός τόσο σημαντικού έργου.

Κρατικό Αρχείο.

Η διασπορά του αρχειακού υλικού σε πέντε αποθηκευτικούς χώρους, σε διαφορετικά σημεία της Λευκωσίας, δυσχεραίνει την όλη διεκπεραίωση της εργασίας του Κρατικού Αρχείου και τη διακίνηση του αρχειακού υλικού, ενώ οι υπό αναφορά αποθηκευτικοί χώροι δεν έχουν κατασκευαστεί με κατάλληλες προδιαγραφές για φύλαξη ευαίσθητων εγγράφων. Επίσης, τα υπάρχοντα αρχειοφυλάκια δεν είναι σε θέση να απορροφήσουν τον τεράστιο όγκο αρχείων του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, με αποτέλεσμα το Κρατικό Αρχείο να αδυνατεί να συνεχίσει την εκπλήρωση των νόμιμων υποχρεώσεών του.

A. Εισαγωγή.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως (ΥΔΔΤ) αποτελείται από τα ακόλουθα Τμήματα:

- Αστυνομία Κύπρου
- Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Τμήμα Φυλακών
- Κρατικό Αρχείο

* Μόνιμες οργανικές θέσεις

Σύμφωνα με το ΥΔΔΤ, οι δραστηριότητες του Υπουργείου, εκτός των θεμάτων Δημοσίας Τάξεως και Πυροσβεστικής, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Την παρακολούθηση των κλάδων του δικαίου που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου και ειδικότερα των νομοθεσιών γύρω από την απονομή της δικαιοσύνης, του δικονομικού δικαίου, ποινικού δικαίου, νομοθετημάτων για τη μεταχείριση αδικοπραγούντων, κλάδων του αστικού δικαίου, διοικητικού δικαίου και νομοθεσιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, με σκοπό την αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό τους.
- Τη μελέτη και προώθηση, σε συνεργασία με το Ανώτατο Δικαστήριο, νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για την απρόσκοπτη απονομή της δικαιοσύνης και την ομαλή λειτουργία των δικαστηρίων.
- Τη μελέτη της προσχώρησης της Κύπρου σε πολυμερείς συμβάσεις, που σχετίζονται με νομικά θέματα και τη συνομολόγηση διμερών συμβάσεων νομικής συνεργασίας με άλλες χώρες, καθώς και την εφαρμογή τους.
- Τη μελέτη και προώθηση θεμάτων, που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Την εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας του Κρατικού Αρχείου για τη διαφύλαξη, συντήρηση και διαχείριση των αρχείων.

- Την εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας των Φυλακών και την εφαρμογή της ποινικής πολιτικής και ειδικά της πολιτικής αναφορικά με τη μεταχείριση των παραβατών.
- Τον συντονισμό, την προώθηση και την επίλυση θεμάτων που αφορούν στη γυναίκα, με στόχο την ισότιμη συμμετοχή της σε όλους τους τομείς της ζωής και τον εκσυγχρονισμό του οικογενειακού δικαίου.
- τη διεξαγωγή εγκληματολογικών και συναφών μελετών αναγκαίων για τη διαμόρφωση και εφαρμογή της πολιτικής για την πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος.

Τα καθήκοντα, οι ευθύνες και οι αρμοδιότητες της Αστυνομίας καθορίζονται από το άρθρο 5 του περί Αστυνομίας Νόμου, Κεφ. 285. Με βάση τον Νόμο, η Αστυνομία απασχολείται μέσα σε όλο τον εδαφικό χώρο της Δημοκρατίας με τη διατήρηση του Νόμου και της Τάξης, τη διαφύλαξη της ειρήνης, την πρόληψη και εξιχνίαση του εγκλήματος και τη σύλληψη και προσαγωγή των υπόπτων ενώπιον της Δικαιοσύνης.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία αποτελεί, διοικητικά, Τμήμα της Αστυνομίας και ακολουθεί την οργανωτική δομή και τις εσωτερικές διοικητικές διαδικασίες που διέπουν την υπόλοιπη Αστυνομία. Τα καθήκοντα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας είναι η διάσωση ζωής και περιουσίας, κατάσβεση πυρκαγιών, η παροχή πάσης φύσεως ανθρωπιστικής βοήθειας και η πυροπροστασία κτηρίων.

Το Τμήμα Φυλακών διέπεται από τον περί Φυλακών Νόμο (Ν.62(Ι)/1996) και έχει ως βασική αποστολή την ασφαλή κράτηση ατόμων που παραπέμπονται σε αυτό από τα Δικαστήρια, τη διασφάλιση συνθηκών κράτησης, που να κατοχυρώνουν τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την ίση μεταχείριση των κρατουμένων χωρίς οποιαδήποτε δυσμενή διάκριση, την ενθάρρυνση του αυτοσεβασμού και την ανάπτυξη του αισθήματος ευθύνης των κρατουμένων, παρέχοντάς τους ευκαιρίες εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης, δημιουργικής ψυχαγωγίας, προβληματισμού, αυτοκριτικής και αυτογνωσίας και την καθοδήγηση και υποβοήθηση των κρατουμένων για ένα νέο ξεκίνημα στη ζωή τους.

B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου. Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

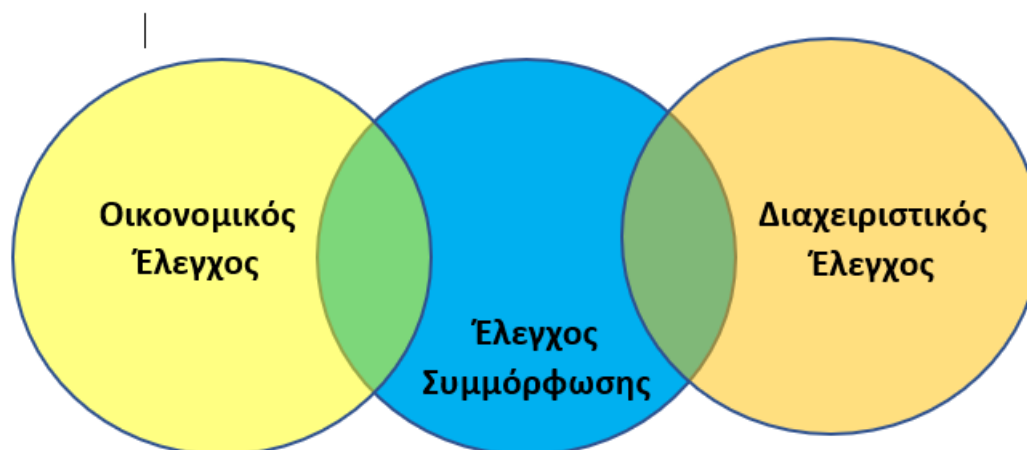
Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

2. Μεθοδολογία.

2.1 Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2.2 Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα
- ISSAI 200 - Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου
- ISSAI 300 - Θεμελιώδεις Αρχές Διαχειριστικού Ελέγχου.
- ISSAI 400 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου συμμόρφωσης

2.3 Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 200, οι οικονομικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των χρηστών οικονομικών καταστάσεων σε αυτές τις καταστάσεις, μέσω της έκφρασης ελεγκτικής γνώμης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, ή παρέχουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

Συνολικά για τις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας για το 2017 έγινε οικονομικός έλεγχος και έλεγχος συμμόρφωσης και η σχετική γνώμη (γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων και γνώμη επί της κανονικότητας εισπράξεων και πληρωμών) περιγράφεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2017 (ημερ. 31.12.2018) και θα εκδοθεί όταν ετοιμαστούν οι οικονομικές καταστάσεις για το 2017 από τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας. Η παρούσα Έκθεση δεν συνιστά περιγραφή ή έκδοση ελεγκτικής γνώμης, αλλά καταγραφή θεμάτων που έχουν προκύψει ως απόρροια του πιο πάνω οικονομικού και κανονιστικού ελέγχου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού

αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Το πλαίσιο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές ή κανόνες που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα. Οι αρχές ή/και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις της νομοθεσίας, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

2.3 Η λήψη των απαραίτητων, για τον έλεγχο, στοιχείων έγινε στη βάση των προνοιών του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002), ο οποίος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Τα ευρήματα των ελέγχων διαβιβάστηκαν για σχόλια και οι απόψεις των αρμόδιων Υπηρεσιών έχουν ενσωματωθεί, όπου ενδείκνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

Την Ομάδα Ελέγχου αποτέλεσαν οι:

- Άκης Κίκας - Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής
- Άννα Ηρακλέους - Ανώτερος Λειτουργός Ελέγχου
- Αλέξης Αχιλλέως – Ταγματάρχης (Ο) με απόσπαση στην Ε.Υ.
- Βασίλης Αγγελίδης - Λειτουργός Ελέγχου Α'
- Αντρέας Φελλάς – Λειτουργός Ελέγχου
- Μάριος Παφίτης - Λειτουργός Ελέγχου,

καθώς και οι πιο κάτω λειτουργοί για τα θέματα που αφορούσαν σε προσφορές/ συμβάσεις:

- Στάλω Αριστείδου – Αν. Διευθύντρια Τεχνικού Ελέγχου
- Ευάγγελος Θεοδωρίδης - Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής Τεχνικού Ελέγχου
- Φάνος Χριστοδούλου – Λειτουργός Τεχνικού Ελέγχου
- Αιμιλία Ιωάννου – Λειτουργός Ελέγχου

Γ. Ευρήματα.

Η παρούσα Έκθεση χωρίζεται σε πέντε μέρη. Το μέρος Γ1, το οποίο αναφέρεται στον έλεγχο των Λογαριασμών της Διοίκησης του Υπουργείου και τα μέρη Γ2 – Γ5, τα οποία αναφέρονται στον έλεγχο των Λογαριασμών των Τμημάτων και Υπηρεσιών του.

Γ1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ.

1. Άδειες ασθενείας του προσωπικού Τμημάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Στο πλαίσιο σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2017 στο ΥΔΔΤ, μεταξύ του Γενικού Διευθυντή του ΥΔΔΤ, του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Υγείας και των Διευθυντών Τμημάτων και Υπηρεσιών του ΥΔΔΤ, με αφορμή τα υψηλά ποσοστά αδειών ασθενείας από το προσωπικό των Τμημάτων/Υπηρεσιών του ΥΔΔΤ έγιναν οι πιο κάτω εισηγήσεις, με σκοπό να υποβληθούν στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού:

- (α) Δημιουργία δύο ιατροσυμβουλίων, ένα για παραχώρηση άδειας ασθενείας και ένα για εξέταση δυνατότητας παραμονής ή μη στην Υπηρεσία.
- (β) Τα μέλη των ιατροσυμβουλίων να εναλλάσσονται κάθε έξι μήνες.
- (γ) Τα ιατροσυμβούλια να συνέρχονται σε τακτή βάση ή να καθοριστεί χρονικό όριο εντός του οποίου να εξετάζονται τα αιτήματα.
- (δ) Τα μέλη των ιατροσυμβουλίων να προέρχονται από όλες τις ειδικότητες, με παθολόγο και χειρουργό να μετέχουν σε σταθερή βάση.
- (ε) Μετά την υιοθέτηση των πιο πάνω να επανέλθει η πρόνοια, ώστε να μην καταβάλλεται η μισθοδοσία στους υπαλλήλους για τις μέρες που απουσιάζουν, μέχρι την απόφαση του ιατροσυμβουλίου.
- (στ) Στη συνεδρία για λήψη απόφασης ακαταλληλότητας του υπαλλήλου, να παρακάθεται και ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας ή εκπρόσωπός του.
- (ζ) Το ιατροσυμβούλιο να αποφαινεται για τις εργασίες που δεν μπορεί ο υπάλληλος να εκτελέσει αντί για αυτές που μπορεί.
- (η) Να καθοριστούν κριτήρια, με βάση τα οποία να κρίνεται ως ακατάλληλος και να συνεχίζει να εργάζεται μέχρι να γίνει εκτίμηση της θεραπευσιμότητάς του.

Ο Γενικός Ελεγκτής εισηγήθηκε περαιτέρω όπως το Υπουργείο Υγείας καλεί, κατά διαστήματα, ιατρούς από το εξωτερικό, με σκοπό να γνωματεύουν επί των αποφάσεων του ιατροσυμβουλίου. Τον Μάρτιο του 2017, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΔΔΤ υπέβαλε τις πιο πάνω εισηγήσεις στη Διευθύντρια του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), με σκοπό να αξιολογηθούν. Ζήτησε επίσης όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο να ρυθμιστεί στη σχετική νομοθεσία η κατάσταση του προσωπικού που χαρακτηρίζεται ότι έχει ένα βαθμό ανικανότητας σε ειδική κατηγορία, έτσι ώστε να ανατίθενται σε αυτό συγκεκριμένα ελαφρά καθήκοντα, χωρίς όμως δικαίωμα προαγωγής.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ενημέρωσε το Υπουργείο ότι, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, προωθεί την ετοιμασία και έγκριση Κανονισμών για τη λειτουργία των Ιατροσυμβουλίων, η ολοκλήρωση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

Σύσταση: Εισαγωγή κατάλληλων ασφαλιστικών δικλίδων, ώστε να μην είναι εύκολη και χωρίς συνέπειες, η κατάχρηση του δικαιώματος σε άδεια ασθενείας.

2. Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

Κατά τη διάρκεια του 2017 δαπανήθηκαν συνολικά €214.016 για προώθηση των σκοπών και δράσεων του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ). Από τα πιο πάνω ποσά, το μεγαλύτερο ποσό δαπανήθηκε ως Ετήσιες Χορηγίες Μελών του ΕΜΔΓ και Οργανώσεων που δεν είναι μέλη του, καθώς και σε χορηγίες δράσεων/προγραμμάτων κατόπιν αίτησης. Σχετικά με τις χορηγίες και επιχορηγήσεις, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

2.1 Επιχορήγηση προγραμμάτων. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς για την επιχορήγηση προγραμμάτων/δράσεων, το 50% της εγκριμένης επιχορήγησης καταβάλλεται ως προκαταβολή με την έγκριση του προγράμματος, ενώ το υπόλοιπο 50% καταβάλλεται με την προσκόμιση, προς το Υπουργείο, των σχετικών τιμολογίων, το αργότερο εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωσή του. Διαπιστώθηκε ότι, για αρκετά προγράμματα για τα οποία δόθηκε προκαταβολή, δεν υποβλήθηκαν τελικά στοιχεία για καταβολή της δεύτερης και τελευταίας δόσης. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου για το 2017, εκκρεμούσε η εκκαθάριση ποσού €38.295, λόγω μη προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών στοιχείων. Από τα πιο πάνω, ποσό ύψους €6.468 εκκρεμεί από το 2013.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως εφαρμόζονται αυστηρά οι Κανονισμοί που έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Για όλες τις περιπτώσεις όπου λήφθηκε προκαταβολή, αλλά δεν προσκομίστηκαν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία για υλοποίηση της δράσης, να ανακτάται το ποσό της χορηγίας. Επίσης, να τεθεί προθεσμία στην υποβολή στοιχείων για καταβολή της δεύτερης δόσης, με την πάροδο της οποίας, η πρώτη δόση θα καθίσταται επιστρεπτέα.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΔΔΤ μάς ενημέρωσε ότι η Μονάδα Ισότητας έχει προβεί στη δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης μέσω καταλόγου, όπου αναγράφεται το χρονοδιάγραμμα, ο βαθμός υλοποίησης κλπ, με σκοπό να παρακολουθεί στενότερα την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων των Οργανώσεων. Μας ανέφερε επίσης ότι στάληκαν επιστολές προς όλες τις Οργανώσεις, οι οποίες δεν είχαν προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στοιχεία για την καταβολή της δεύτερης και τελευταίας δόσης και έχουν διευθετηθεί οι περισσότερες εκκρεμότητες της δεύτερης δόσης μέχρι το τέλος του έτους 2016.

Αναφορικά με την εισήγησή μας για καθορισμό χρονοδιαγραμμάτων για υποβολή στοιχείων για καταβολή της δεύτερης δόσης, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΔΔΤ μάς πληροφόρησε ότι οι Κανονισμοί Επιχορήγησης έχουν τροποποιηθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στους οποίους αναφέρεται πλέον ότι, σε περίπτωση καθυστέρησης/αναβολής της δράσης, θα πρέπει να ενημερώνεται αμέσως το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και να δίνεται παράταση μέχρι δύο μήνες μόνο.

2.2 Χορηγία σε μέλη/μη μέλη. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ορισμένα μη μέλη του ΕΜΔΓ δεν πληρούν την προϋπόθεση για λήψη χορηγίας, όσον αφορά στη σημείωση του καταστατικού τους που πρέπει να αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι ένας από τους σκοπούς του οργανισμού είναι η προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών.

Σύσταση: Θα πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρά οι Κανονισμοί που έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΔΔΤ, μας ανέφερε ότι η σύστασή μας θα ληφθεί υπόψη κατά την εξέταση παρόμοιων αιτημάτων στο μέλλον.

Γ2. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.

1. Κτηριακές εγκαταστάσεις Αστυνομίας/στεγαστικές ανάγκες.

1.1 Στεγαστικές ανάγκες της Αστυνομίας. Για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων της Αστυνομίας ενοικιάζονται συνολικά 26 υποστατικά και δύο οικόπεδα, με δαπάνη για το 2017 ύψους € 921.624, εκ των οποίων οι €762.558 (83% του συνόλου της δαπάνης) αφορούν σε οκτώ υποστατικά.

Ενόψει της πρόσφατης μεταστέγασης του ΓΕΕΦ σε γραφεία του Υπουργείου Άμυνας, έχουν προκύψει διαθέσιμοι χώροι για ενδεχόμενη μεταστέγαση, στον χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας, αρκετών από τις πιο πάνω Υπηρεσίες που εδρεύουν στη Λευκωσία. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2016 στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων βρίσκεται στο στάδιο της ετοιμασίας των εγγράφων για προκήρυξη διαγωνισμού για την ετοιμασία διαγνωστικής μελέτης για την αποκατάσταση/αναβάθμιση του κτηρίου του ΓΕΕΦ.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι η Αστυνομία έχει ετοιμάσει προκαταρκτική μελέτη αναφορικά με το ποιές υπηρεσίες θα μετακινηθούν στα γραφεία που θα επιστραφούν στην Αστυνομία. Ωστόσο, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 29.1.2019 στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, ο Αν. Διευθυντής του εν λόγω Τμήματος είχε αναφέρει ότι το Τμήμα του δεν μπορεί να εγγυηθεί την ασφάλεια του κτηρίου, αφού δεν είναι αντισεισμικό. Για τον λόγο αυτό ζητήθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων όπως προβεί, το συντομότερο στην ετοιμασία μελέτης, με βάση την οποία να επιβεβαιώνεται η στατική επάρκεια του κτηρίου και ακολούθως στη μελέτη και εκτίμηση των εργασιών που θα απαιτηθούν για την επιδιόρθωση των γραφείων. Μας ανέφερε επίσης ότι το θέμα της επιθεώρησης και ελέγχου της στατικής επάρκειας του κτηρίου από το Τμήμα Δημοσίων Έργων τέθηκε αρκετές φορές τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, το εν λόγω Τμήμα, προφασιζόμενο έλλειψη προσωπικού, δεν έχει προβεί σε αυτούς τους ελέγχους. Τέλος, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων αναζητά από το Κρατικό Αρχείο τα στατικά σχέδια που εκπονήθηκαν κατά την ανέγερση του κτηρίου, ώστε να μπορέσει να ετοιμάσει την έκθεση για τη στατική του επάρκεια.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 17.7.2008, ετοιμάστηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ολοκληρωμένο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο για τη δημιουργία Κρατικού Διοικητικού Κέντρου στην Αγλαντζιά, στον χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας και των Αστυνομικών Κατοικιών, το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.11.2009 για ενημέρωση. Ωστόσο, το έργο δεν εγκρίθηκε για περίληψη σε κανένα από τους μετέπειτα Προϋπολογισμούς.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική ετήσια δαπάνη για ενοίκια, τις νέες στεγαστικές ανάγκες που φαίνεται να προκύπτουν χρόνο με τον χρόνο, καθώς και τα προβλήματα που παρουσιάζουν οι υφιστάμενες κτηριακές εγκαταστάσεις της Αστυνομίας (παλαιότητα/στατικά προβλήματα των κτηρίων και έλλειψη χώρων), εισηγηθήκαμε επανειλημμένα, όπως μελετηθεί εις βάθος η δυνατότητα πλήρους κάλυψης των στεγαστικών αναγκών σε ιδιόκτητα κτήρια, με χρήση σύγχρονων μεθόδων υλοποίησης δημόσιων έργων (μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και χρηματοδότηση).

Όπως αναφερόταν σε επιστολή του Αρχηγείου, ημερ. 27.9.2017, το θέμα θα τύγχανε συλλογικής επανεξέτασης με την ολοκλήρωση της μεταστέγασης του ΓΕΕΦ και την

αξιοποίηση των χώρων που θα κενώνονταν και που θα μπορούσαν να καλύψουν σημαντικό μέρος των κτηριακών αναγκών της Αστυνομίας. Ωστόσο, όπως αναφέρεται πιο πάνω, το θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Με δεδομένη την επαναλαμβανόμενη ετήσια δαπάνη της τάξης του €1εκ. για ενοικίαση γραφειακών χώρων, η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι η αδράνεια στην αξιοποίηση των πρώην γραφείων του ΓΕΕΦ συνιστά διασπάθιση δημοσίου χρήματος. Η αξιολόγηση της στατικής επάρκειας του κτηρίου και η λήψη απόφασης κατά πόσο είναι οικονομικά συμφέρουσα η επιδιόρθωση των γραφείων ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή έστω η τυχόν διαπίστωση ότι το κτήριο είναι στατικά επικίνδυνο και δεν μπορεί να αξιοποιηθεί, θα πρέπει να γίνει χωρίς άλλη χρονοτριβή. Το ΓΕΕΦ είχε δρομολογήσει κατά οριστικό τρόπο τη μεταστέγασή του εδώ και δύο περίπου χρόνια και συνεπώς θεωρούμε απαράδεκτη τη θέση ότι ακόμη αναζητούνται τα σχέδια του κτηρίου.

Σε κάθε περίπτωση, η Αστυνομία θα πρέπει, χωρίς άλλη καθυστέρηση, να καταλήξει στον τρόπο μόνιμης κάλυψης των στεγαστικών αναγκών της, είτε με αξιοποίηση των πρώην γραφείων ΓΕΕΦ είτε με κατασκευή νέων γραφείων, είτε με συνδυασμό των δύο.

1.2 Επαναδιαπραγμάτευση ενοικίων. Στο πλαίσιο της προσπάθειας για περιορισμό των εξόδων του Κράτους, το Υπουργείο Οικονομικών και Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επαναδιαπραγματεύθηκε, κατά τα έτη 2012 και 2013, το ύψος των ενοικίων με τους ιδιοκτήτες των κτηρίων που στεγάζουν Υπηρεσίες της Αστυνομίας, εξοικονομώντας ποσό ύψους €373.316 ετησίως. Οι ιδιοκτήτες υπέγραψαν σχετική βεβαίωση αποδοχής της μείωσης του ενοικίου τους και παγοποίηση των αυξήσεων μέχρι τις 31.12.2016. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ιδιοκτήτες των υποστατικών, με επιστολές τους προς την Αστυνομία, απαίτησαν και πάλι αύξηση των ενοικίων τους ή/και ανανέωση των συμβολαίων τους, με επαναδιαπραγμάτευση του ύψους του ενοικίου και καθορισμό της αύξησης που θα δοθεί.

Το Αρχηγείο Αστυνομίας, με επιστολές του προς τον Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών, ο οποίος σήμερα έχει καταργηθεί, ζήτησε οδηγίες αναφορικά με την ανανέωση των ενοικιαστηρίων συμβολαίων.

Επίσης, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου, εκκρεμούσε η πληρωμή ενοικίων από 1.10.2017 για κτήρια που στεγάζεται η Υπηρεσία Συλλογής/Επεξεργασίας και Αξιοποίησης Πληροφοριών (ΥΣΕΑΠ) και από 1.7.2016 για κτήριο που στεγάζεται η Διεύθυνση Επαγγελματικών Προτύπων (ΔΕΠ) στη Λεμεσό, λόγω του ότι δεν είχε ακόμα υπογραφεί καινούργιο συμβόλαιο με τους νέους ιδιοκτήτες των κτηρίων.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το συμβόλαιο με τους νέους ιδιοκτήτες του κτηρίου της Δ.Ε.Π.Ε.&Ε. έχει υπογραφεί.

Σύσταση: Υποδείχθηκε όπως προωθηθούν οι δέουσες ενέργειες για τον χειρισμό της επαναδιαπραγμάτευσης των ενοικίων το συντομότερο, αφού περαιτέρω καθυστέρηση πιθανόν να επιφέρει στο Κράτος επιπρόσθετες επιβαρύνσεις από πιθανή απαίτηση των ιδιοκτητών για καταβολή αυξημένων αναδρομικών ενοικίων, καθώς και από πιθανές δικαστικές διαμάχες.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το βασικό κριτήριο που έχει τεθεί για την παραχώρηση αυξήσεων στα καταβαλλόμενα ενοίκια προϋποθέτει την εξασφάλιση, από πλευράς των ιδιοκτητών, πιστοποιητικού τελικής έγκρισης. Ωστόσο, για μεγάλο αριθμό ενοικιαζόμενων κτηρίων δεν υπάρχει τέτοιο πιστοποιητικό, με

αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η επαναδιαπραγμάτευση του ενοικίου. Αναφορικά με τα κτήρια για τα οποία υπάρχει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ζητήθηκαν οδηγίες από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο θα καθορίσει την πολιτική του στη βάση των δημοσιονομικών αναγκών του Κράτους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι κάποιοι από τους ιδιοκτήτες των κτηρίων που ενοικιάζει η Αστυνομία έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο, ζητώντας την επιστροφή των χρημάτων που τους αποκόπηκαν μέχρι σήμερα, καθώς και τις αυξήσεις που έπρεπε να πάρουν. Ενημερώθηκε σχετικά η Νομική Υπηρεσία και το Υπουργείο Οικονομικών.

1.3 Τελική έγκριση και τίτλοι ιδιοκτησίας ενοικιαζόμενων κτηρίων. Σύμφωνα με κατάσταση που λήφθηκε από τον Κλάδο Κτηριακών Υποδομών Αρχηγείου Αστυνομίας στις 17.5.2019, εκκρεμεί η έκδοση πιστοποιητικών τελικής έγκρισης για 13 υποστατικά που χρησιμοποιεί η Αστυνομία. Ο Κλάδος ζήτησε από τους ιδιοκτήτες όπως προβούν αμέσως στις απαιτούμενες ενέργειες για εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των υποστατικών τους. Επισημάνθηκε και πάλι ότι, με βάση το άρθρο 20 του περί Οδών και Οικοδομών Νόμου, η κατοχή και χρησιμοποίηση οικοδομής, για την οποία δεν έχει εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, συνιστά ποινικό αδίκημα.

Συστάσεις:

(i) Τερματισμός οποιωνδήποτε ενεργειών εκ μέρους της Αστυνομίας που αφορούν σε παράνομες τροποποιήσεις των ενοικιαζόμενων υποστατικών και άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων που να καταστήσουν νόμιμες τυχόν αυθαίρετες τροποποιήσεις, με σκοπό να καταστεί δυνατή η έκδοση τελικής έγκρισης.

(ii) Να δρομολογηθούν διαδικασίες εγκατάλειψης των κτηρίων για τα οποία οι ιδιοκτήτες δεν θα εξασφαλίσουν πιστοποιητικό τελικής έγκρισης εντός τακτής, πολύ σύντομης προθεσμίας.

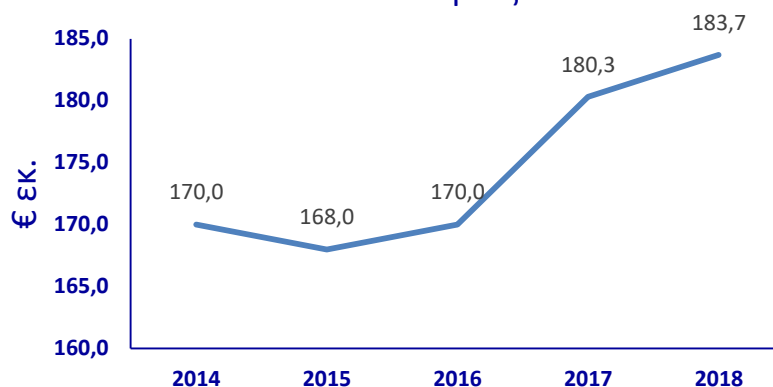
Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, με την ολοκλήρωση του νέου κτηρίου της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αμμοχώστου, έχουν αποδεσμευτεί τέσσερα κτήρια, τα οποία δεν διέθεταν πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Γίνονται επίσης ενέργειες για αποδέσμευση επιπλέον ενοικιαζόμενων κτηρίων. Παράλληλα, έχουν ενημερωθεί όλοι οι ιδιοκτήτες ότι δεν μπορεί να εξεταστούν τα αιτήματά τους για αύξηση των ενοικίων που ζητούν, εκτός αν εξασφαλίσουν πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Κάποιοι από τους ιδιοκτήτες κτηρίων που νοικιάζει η Αστυνομία έχουν ενημερώσει ότι η έκδοση τελικής έγκρισης προϋποθέτει υψηλό κόστος, αφού χρειάζεται να προβούν στην υλοποίηση αρκετών εργασιών. Ωστόσο, οι ίδιοι δεν είναι πρόθυμοι να καταβάλουν το κόστος αυτό, λόγω των μειωμένων ενοικίων που λαμβάνουν. Τέλος, βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία μεταστέγασης κάποιων Αστυνομικών Σταθμών, που σήμερα στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα κτήρια που δεν διαθέτουν πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, σε κτήρια των πρώην ΣΠΕ.

2. Επιδόματα και υπερωρίες.

Η μισθοδοσία των μελών της Αστυνομίας παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια αύξηση, κυρίως λόγω της αύξησης των επιδομάτων και υπερωριών.

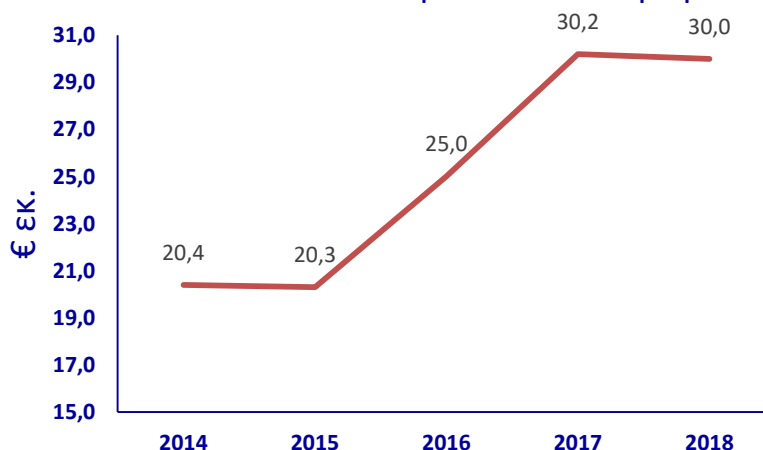

Σύνολο Ετήσιας Μισθοδοσίας Μελών Αστυνομίας

2.1 Κατά το 2018 καταβλήθηκαν σε μέλη της Αστυνομίας επιδόματα και υπερωρίες συνολικού ύψους €29.985.779, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 16% του συνόλου της ετήσιας μισθοδοσίας (€183,7 εκ.). Τα σημαντικότερα ποσά αφορούν σε «Επίδομα κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες στην περίοδο Βάρδιας» (€13,9 εκ.), «Επίδομα Βάρδιας» (€7,3 εκ.) και «Υπερωριακή Αμοιβή» (€6,7 εκ.).

Σύνολο Επιδομάτων και Υπερωριών

2.2 Υπερωριακή απασχόληση. Κατά τα έτη 2013-2018, καταβλήθηκαν για υπερωριακή απασχόληση στα μέλη της Αστυνομίας τα πιο κάτω ποσά:

2018	2017	2016	2015	2014	2013
€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.
6,7	6,9	5,3	1,9	1,3	1,6

Επισημαίνεται ότι, μέχρι και το 2015, βάσει των εκάστοτε εγκυκλίων του Αρχηγού Αστυνομίας, μέρος της αποζημίωσης για υπερωριακή απασχόληση καταβαλλόταν υπό μορφή χρόνου ανάπαυσης.

Το 2018 καταβλήθηκε σε μέλη της Αστυνομίας, ως αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση, ποσό ύψους €6.743.166, σε σύγκριση με €6.941.788 το 2017 και €5.306.075 το 2016. Οι κυριότεροι λόγοι της αύξησης κατά τα έτη 2017 και 2018 σε σχέση με το 2016, είναι ότι δαπανήθηκαν πολύ μεγαλύτερα ποσά για αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων, για αντιτρομοκρατικές ενέργειες στις Επαρχίες, για ασφάλεια

προσωπικοτήτων και για διερεύνηση σοβαρών υποθέσεων. Στον Προϋπολογισμό της Αστυνομίας για το έτος 2019 έχουν εγκριθεί πιστώσεις ύψους €4.100.000. Παρόλα αυτά, με βάση τις εγκρίσεις που έχουν δοθεί για τα καθήκοντα μέχρι και τις 31.7.2019, υπολογίζεται ότι δαπανήθηκε ποσό ύψους €5.972.839.

Όπως αναφέραμε επανειλημμένα, η αποζημίωση των υπερωριακών καθηκόντων, με μερική παραχώρηση χρόνου ανάπαυσης μέχρι το 2015, είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση μεγάλου υπολοίπου στα δελτία υπερωριών, που στις 31.12.2017 ανέρχονταν σε 62.685 ώρες και στις 31.12.2018 στις 57.263 ώρες.

Επισημαίνεται ότι, αν ο συσσωρευμένος χρόνος ανάπαυσης χορηγηθεί μελλοντικά, όταν το μέλος θα βρίσκεται κατά πάσα λογική πιθανότητα σε υψηλότερη κλίμακα από τη σημερινή, αυτό θα συνεπάγεται τη σημαντική αύξηση της δαπάνης, εφόσον η καταβολή του θα γίνεται με βάση τον τελευταίο του μισθό.

Σύσταση: Η συσσώρευση μεγάλου χρόνου ανάπαυσης θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά, τόσο την Αστυνομία όσο και το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο παρελθόν και είχαν ως αποτέλεσμα την καταβολή σημαντικών χρηματικών ποσών από το Κράτος.

2.3 Αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων.

- (α) **Ύψος υπερωριών.** Τα μέλη που απασχολήθηκαν υπερωριακά κατά το 2017, για την αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων, αποζημιώθηκαν με την καταβολή ποσού ύψους €1.556.920 (2016: €1.165.898).

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως επανεξεταστεί η δυνατότητα κάλυψης του κόστους των υπερωριών που προκύπτει από την αστυνόμευση των αθλητικών διοργανώσεων, από τις Ομοσπονδίες, τακτική που εφαρμόζεται και σε ορισμένες χώρες του εξωτερικού.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς ενημέρωσε ότι το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο δύο συσκέψεων, κατά το έτος 2016, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, υπό την Προεδρία του Υπουργού και στην παρουσία στελεχών του Υπουργείου, της Αστυνομίας και της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (Κ.Ο.Π.), κατά τις οποίες συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, το θέμα της συνεισφοράς των ποδοσφαιρικών Σωματίων στο κόστος Αστυνόμευσης των ποδοσφαιρικών αγώνων, του αριθμού των μελών της Αστυνομίας που απασχολούνται στους ποδοσφαιρικούς αγώνες, καθώς και την εφαρμογή του θεσμού των επιτηρητών.

Όσον αφορά στο θέμα της συνεισφοράς από τα Σωματεία, μετά από σχετική βολιδοσκόπηση που έγινε από τον Πρόεδρο της Κ.Ο.Π., αυτά δεν είναι διατεθειμένα να πληρώσουν για την αστυνόμευση των ποδοσφαιρικών αγώνων.

Σημείωσε επίσης ότι, στις 29.7.2016, υποβλήθηκε στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, μελέτη που αφορά τόσο στον αριθμό των μελών της Αστυνομίας, όσο και των επιτηρητών που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για κάθε γήπεδο ξεχωριστά.

Όπως προκύπτει από τις πιο πάνω αναφορές του Αρχηγού Αστυνομίας, δεν φαίνεται να έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια μετά το 2016, παρά την σημαντική αύξηση στο κόστος υπερωριών το 2017.

- (β) **Ανάκτηση ποσού υπερωριών από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ).** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του, ημερ. 10.10.2001, καθόρισε ότι ο ΚΟΑ οφείλει να καταβάλλει ετησίως στην Αστυνομία ποσό μέχρι €683.441, για κάλυψη της δαπάνης που προκύπτει από την αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων και η Αστυνομία δεσμεύτηκε ότι η σχετική δαπάνη δε θα υπερβαίνει το πιο πάνω ποσό. Όπως διαπιστώθηκε, οι πρόνοιες της πιο πάνω Απόφασης δεν ακολουθούνται, ούτε έχει ζητηθεί η αναθεώρησή τους, αφού τα τελευταία χρόνια το κόστος αστυνόμευσης αθλητικών διοργανώσεων έχει αυξηθεί σημαντικά και υπερβαίνει κατά πολύ το πιο πάνω όριο.

Υποδείχθηκε επίσης ότι, σε επιστολή του Αρχηγείου Αστυνομίας προς την Υπηρεσία μας με ημερ. 27.9.2017, αναφέρεται ότι το θέμα θα τύχει επανεξέτασης από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, την Αστυνομία, τον ΚΟΑ και την ΚΟΠ, ωστόσο δεν φαίνεται να έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του ΚΟΑ έχει καταργηθεί, με αποτέλεσμα η Αστυνομία να επιβαρύνεται εξ' ολοκλήρου με το κόστος αστυνόμευσης.

- (γ) **Θεσμός επιτηρητών σταδίων.** Με βάση τους περί Πρόληψης και Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους (Επιτηρητές) Κανονισμούς (ΚΔΠ 536/12), από τις 23.8.2014 έχει εφαρμοστεί ο θεσμός των επιτηρητών σταδίων, που αναμενόταν να επιφέρει, με την πάροδο του χρόνου, μείωση τόσο στον αριθμό των μελών της Αστυνομίας που εργάζονται σε τέτοιες εκδηλώσεις, όσο και στο κόστος υπερωριών της Αστυνομίας, καθώς η αμοιβή των επιτηρητών καταβάλλεται από τα σωματεία των ομάδων. Τον Οκτώβριο του 2014 η Αστυνομία εξέφρασε την εκτίμηση ότι στα αρχικά στάδια της εφαρμογής του θεσμού δεν θα μειωνόταν αισθητά ο αριθμός των αστυνομικών που λαμβάνει μέρος στις αθλητικές εκδηλώσεις, αλλά αυτό θα επιτευχθεί σταδιακά. Ωστόσο, παρά την εφαρμογή του θεσμού, κατά το 2017 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση (33%) στο κόστος αστυνόμευσης αθλητικών εκδηλώσεων, συγκριτικά με το 2016.

Τον Σεπτέμβριο του 2017 η Αστυνομία μάς πληροφόρησε ότι, για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας και για αποτελεσματικότερη αστυνόμευση των αθλητικών γεγονότων, επιβάλλεται η συνέχιση της στελέχωσης αυτών από επαρκές προσωπικό, με αποτέλεσμα να μην προβλέπεται μείωση του κόστους υπερωριών κατά το 2017-2018, αλλά και ότι εξετάζονται τρόποι για αποδοτικότερη χρήση των επιτηρητών, έτσι ώστε να μειωθεί στο απολύτως απαραίτητο η παρουσία των μελών της Αστυνομίας σε αθλητικά σωματεία.

Σύσταση: Θα πρέπει να υπάρξει καλύτερη αξιοποίηση του θεσμού Επιτηρητών Σταδίων και τούτο να αντικατοπτριστεί στη μείωση του κόστους υπερωριών για αθλητικά γεγονότα.

Η Αστυνομία εξέφρασε την άποψη ότι, για να μπορέσει ο θεσμός να αξιοποιηθεί καλύτερα, με σκοπό τη μείωση του κόστους υπερωριών για αθλητικά γεγονότα στο ευρύτερο μέλλον, θα πρέπει πρώτα να μπορέσει να αναλάβει και να εκτελεί πλήρως τα καθήκοντα που απορρέουν από τη σχετική νομοθεσία, όπως είναι ο πλήρης έλεγχος του αθλητικού χώρου

εντός και εκτός σταδίου και η ταξιθέτηση όλων των θεατών. Με τους μειωμένους αριθμούς επιτηρητών που χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα στους αθλητικούς αγώνες από τις ομάδες, η Αστυνομία αναγκάζεται να χρησιμοποιεί μεγάλο αριθμό προσωπικού για λόγους ασφαλείας, εντός και εκτός γηπέδων και αρκετές φορές και στις πόλεις.

3. Καθυστερημένα έσοδα.

Τα καθυστερημένα έσοδα της Αστυνομίας αφορούν σε ανείσπρακτα ποσά από εταιρείες/οργανισμούς και άτομα, αναφορικά με εκμισθώσεις αστυνομικών, αντιμισθίες αστυνομικών, οφειλόμενα ενοίκια, τέλη λανθασμένων κλήσεων συστημάτων συναγερμού και ανανεώσεις ετήσιων συνδρομών σύνδεσης συστημάτων ασφαλείας.

Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων για το έτος που έληξε στις 31.12.2017 ανήλθε στις €545.661 και συμπεριλαμβάνει τα καθυστερημένα έσοδα τόσο του Αρχηγείου (€526.582), όσο και των Αστυνομικών Διευθύνσεων (€19.079). Όπως προκύπτει, το 96% του συνόλου των καθυστερημένων εσόδων αφορά σε καθυστερημένα έσοδα του Αρχηγείου Αστυνομίας.

Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων του Αρχηγείου, ποσό €526.042 αφορά σε αντιμισθίες ειδικών αστυφυλάκων. Τα πλείστα από τα οφειλόμενα ποσά εισπράχτηκαν μέχρι τον Φεβρουάριο του 2018, εκτός ποσού ύψους €216.742, που οφείλεται από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο (ΠΔΣ).

Το οφειλόμενο ποσό από τον ΠΔΣ περιλαμβάνει €108.000, που αφορά στην αντιμισθία ειδικών αστυφυλάκων κατά τους μήνες Γενάρη-Δεκέμβρη 2017, €90.000 για τους μήνες Μάρτη-Δεκέμβρη 2016 και οφειλές από το 2015 ύψους €18.742. Στις 31.10.2018 το συνολικό οφειλόμενο ποσό του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ανερχόταν σε €280.758.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς ενημέρωσε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την απόσυρση των ειδικών αστυνομικών από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο και επανατοποθέτησή τους στην αριθμητική δύναμη της Αστυνομίας.

Στις 28.5.2019, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Αρχηγείο Αστυνομίας, με σκοπό τη συζήτηση των οφειλών του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Κατά τη συνάντηση συζητήθηκαν όλα τα θέματα που αφορούν στις οφειλές του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και ζητήθηκε εκ νέου από τους εκπροσώπους του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, να τοποθετηθούν εγγράφως για το κατά πόσο υπάρχει πρόθεση από μέρους τους για καταβολή του οφειλόμενου ποσού ή/και να εκθέσουν τους λόγους για τους οποίους διαφωνούν με το οφειλόμενο ποσό.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα, που θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσών που οφείλονται στην Αστυνομία.

4. Αποθήκες.

4.1 Αποθήκες Πυρομαχικών Αστυνομίας. Από επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2012 και το 2013, από τον κλάδο πυροτεχνουργών του Τμήματος Γ του Αρχηγείου Αστυνομίας, της υπέργειας ορθογώνιας επιχωματωμένης αποθήκης πυρομαχικών πολλών διαμερισμάτων, η οποία βρίσκεται στον χώρο στρατωνισμού της ΜΜΑΔ, προέκυψε, μέσα από τις σχετικές εκθέσεις, ότι δεν έχουν τηρηθεί οι απαιτούμενες αποστάσεις ασφαλείας, αφού βρίσκονται κτήρια και εγκαταστάσεις σε απόσταση μικρότερη των 150 μέτρων που προνοεί η σχετική Πάγια Διαταγή του ΓΕΕΦ.

Σε επιστολή του Αρχηγείου, ημερ. 30.11.2016, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι δεν χρειάζονται οποιαδήποτε επιπλέον μέτρα, όσον αφορά σε προστασία ή και πρόληψη από ενδεχόμενη εκρηκτική επίδραση εκτός αποθήκης προερχόμενη από το εσωτερικό της, καθώς, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην εν λόγω επιστολή, η κατηγορία πυρομαχικών που βρίσκεται αποθηκευμένη δεν εγκυμονεί κανένα κίνδυνο έκρηξης.

Παρά την πιο πάνω θέση της Αστυνομίας, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η λήψη των απαιτούμενων μέτρων για αντιμετώπιση του, έστω και απομακρυσμένου, ενδεχόμενου κινδύνου είναι απαραίτητη.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για μετάκληση εμπειρογνώμονα από το εξωτερικό για επιθεώρηση των εν λόγω αποθηκών και μετά από τις υποδείξεις που έγιναν από τους ειδικούς, λήφθηκαν όλα τα αναγκαία μέτρα για την ασφάλεια των αναφερόμενων πυρομαχικών.

4.2 Αποθήκη ΥΚΑΝ - Κλιμακίου Λευκωσίας. Από επιτόπιο έλεγχο σε αποθήκες της ΥΚΑΝ, διαπιστώθηκε ότι σε δύο αποθήκες ο εξαερισμός δεν είναι ικανοποιητικός, αφού η οσμή των ναρκωτικών είναι αρκετά έντονη, ειδικά σε περιπτώσεις νέων τεκμηρίων, ενώ μόνο η μία εκ των δύο φέρει σύστημα πυρασφάλειας. Επίσης, εμπορευματοκιβώτιο το οποίο χρησιμοποιείται ως αποθήκη, εξακολουθεί να μην καλύπτεται από συστήματα συναγερού και εξαερισμού και λόγω των υψηλών θερμοκρασιών που αναπτύσσονται αναδίδεται έντονη μυρωδιά, ακόμη και όταν οι πόρτες είναι κλειστές.

Το Αρχηγείο με επιστολή του, ημερ. 21.4.2017, ζήτησε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων την εκπόνηση μελέτης και κοστολόγησης της κατασκευής αποθηκευτικού χώρου για φύλαξη τεκμηρίων. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρεται ότι, τα εμπορευματοκιβώτια δεν ενδείκνυνται για τη φύλαξη τεκμηρίων που σχετίζονται με ναρκωτικές ουσίες και φυτά κάνναβης, καθώς, λόγω των ψηλών θερμοκρασιών, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, αυτά αλλοιώνονται, με αποτέλεσμα να αναδίδονται ουσίες/αναθυμιάσεις, οι οποίες θεωρούνται επιβλαβείς για την υγεία των εργαζομένων.

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων ετοίμασε σχέδια χωροθέτησης νέας αποθήκης και ζήτησε έγκριση για προώθησή τους στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για εξασφάλιση πολεοδομικής συναίνεσης και ετοιμασία προκαταρκτικής εκτίμησης δαπάνης. Το Αρχηγείο με επιστολή του, ημερ. 4.1.2018, συμφώνησε με το εν λόγω σχέδιο.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως επισπευθούν οι σχετικές διαδικασίες για κατασκευή νέας αποθήκης. Στο μεταξύ, λόγω των κινδύνων που ελλοχεύουν για την ασφάλεια των τεκμηρίων, αλλά και την υγεία του προσωπικού και των επισκεπτών, έγινε εισήγηση και πάλι όπως όλες οι αποθήκες επανεξεταστούν από αρμόδιους λειτουργούς της ΗΜΥ, των Ιατρικών Υπηρεσιών και του Τμήματος Εργασίας, με σκοπό τη λήψη μέτρων για αποτελεσματική μείωση των οσμών που αναδίδονται. Επίσης, έγινε εισήγηση όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο παροχής κατάλληλων μασκών στο προσωπικό για χρήση κατά την πρόσβαση στις αποθήκες αυτές. Πρόσθετα, ζητήθηκε να διερευνηθεί κατά πόσον υπάρχουν ειδικά χαρακτηριστικά/προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι χώροι φύλαξης ναρκωτικών, λόγω της ιδιαιτερότητας του αντικείμενου.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς ενημέρωσε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων, λόγω πολλών ειλημμένων υποχρεώσεων, καθώς και της υποστελέχωσης του αναφερόμενου Τμήματος, η προκαταρκτική εκτίμηση για την κατασκευή της αποθήκης τεκμηρίων του Επαρχιακού Κλιμακίου Υ.ΚΑ.Ν. Λευκωσίας ετοιμάζεται και θα αποσταλεί μόλις ολοκληρωθεί. Μας ενημέρωσε επίσης ότι, η Αστυνομία έχει εφοδιάσει όλα τα τοπικά Κλιμάκια με κατάλληλες μάσκες για χρήση κατά την πρόσβαση στις αποθήκες.

5. Αστυνομικά δυστυχήματα.

Από στοιχεία που τηρούνται σε μητρώο του Τμήματος Τροχαίας Αρχηγείου, κατά το έτος 2017 εμπλέκθηκαν σε τροχαία δυστυχήματα 64 αστυνομικά οχήματα. Στα 30 από αυτά έφεραν ευθύνη τα μέλη της Αστυνομίας, ενώ σε δύο περιπτώσεις υπήρχε συντρέχουσα ευθύνη μελών της Αστυνομίας και πολιτών. Το συνολικό ύψος των ζημιών στα αστυνομικά οχήματα ανήλθε στις €232.031, ενώ σε καμιά περίπτωση δεν αποδόθηκε ευθύνη σε μέλος της Αστυνομίας. Επισημάνθηκε επίσης ότι παρατηρείται σημαντική αύξηση στα αστυνομικά δυστυχήματα μέσα στο 2017, συγκριτικά με το 2016.

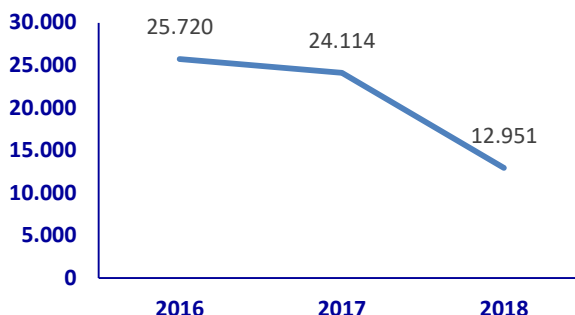
Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται αλόγιστη ή επικίνδυνη πράξη, από πλευράς μελών της Αστυνομίας, θα πρέπει να αποδίδονται ευθύνες, στη βάση γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.2.2017.

6. Εφαρμογή του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμου 24(Ι) του 2017.

Σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμο του 2002, όπως αυτός είχε τροποποιηθεί με τον Νόμο του 2009 (Ν.89(Ι)/2009), είχε απαγορευτεί το κάπνισμα από οποιοδήποτε πρόσωπο σε χώρο απαγόρευσης του καπνίσματος, όπως καθοριζόταν στον Νόμο αυτό, εξαιρουμένων των ανοιχτών εξωτερικών ή εσωτερικών του χώρων, απαγορεύσεις που συνεχίστηκαν σε αυστηρότερο μάλιστα πλαίσιο στη βάση του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμου (Ν.24(Ι)/2017). Η ευθύνη βαραίνει, εκτός από τον καπνιστή, και το άτομο το οποίο έχει την ευθύνη του χώρου απαγόρευσης του καπνίσματος στον οποίο διαπιστώνεται η παράβαση, εκτός εάν αποδείξει ότι έλαβε όλα τα λογικά μέτρα που απαιτούνται για την αποτροπή του καπνίσματος στον χώρο. Με βάση τον καταργηθέντα Νόμο, το πρόσωπο αυτό υπόκειτο σε εξώδικο πρόστιμο ύψους €85, ενώ σε περίπτωση καταδίκης υπόκειτο σε πρόστιμο μέχρι €2.000, ποινή που διατηρήθηκε στον Νέο νόμο.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Γραφείο Ανάλυσης και Στατιστικής του Αρχηγείου, κατά την περίοδο 1.1-31.12.2017 είχαν διεξαχθεί από μέλη της Αστυνομίας 24.114 έλεγχοι (25.720 το 2016), από τους οποίους προέκυψαν τελικά 2.466 καταγγελίες (3.023 το 2016). Για 103 υποθέσεις ανοίχθηκε ποινικός φάκελος (134 το 2016). Ωστόσο, το 2018 φαίνεται ότι οι έλεγχοι αυτοί έχουν μειωθεί σημαντικά σε 12.951, από τους οποίους προέκυψαν τελικά 1.432 καταγγελίες και για 55 υποθέσεις ανοίχθηκε ποινικός φάκελος.

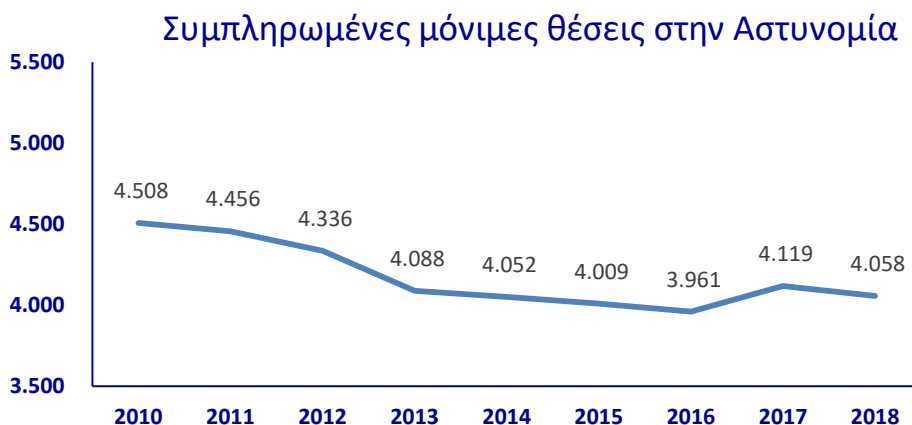
Αριθμός ελέγχων σε υποστατικά για κάπνισμα

Σύσταση: Να εντατικοποιηθούν τα μέτρα για έλεγχο της τήρησης του πιο πάνω Νόμου και οι έλεγχοι να γίνουν πιο αποτελεσματικοί.

7. Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας που ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

Η αριθμητική δύναμη της Αστυνομίας έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια. Συνεπώς, η πλήρης αξιοποίηση του προσωπικού σε επιχειρησιακά καθήκοντα έχει καταστεί ακόμη πιο επιτακτική.

Το 1988 το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει την αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνταν τότε με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας. Η απόφαση αυτή βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Βάσει μεταγενέστερης Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 5.12.2005, ανατέθηκε στο Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού η επισκόπηση του προσωπικού του Αρχηγείου Αστυνομίας και στα πλαίσια αυτά ετοιμάστηκε από το Αρχηγείο Αστυνομίας σχετική μελέτη οργάνωσης και στελέχωσης της Αστυνομίας, η οποία παραδόθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού τον Μάιο του 2008, χωρίς έκτοτε να σημειωθεί εξέλιξη αναφορικά με το θέμα. Σύμφωνα με την υπό αναφορά μελέτη και με στοιχεία του Τμήματος Προσωπικού του Αρχηγείου Αστυνομίας, 799 μέλη της Αστυνομίας και 25 άτομα που ανήκουν στο πολιτικό προσωπικό ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

Η Αστυνομία μάς ενημέρωσε ότι τον Μάρτιο του 2014 εκπονήθηκε μελέτη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και με βάση τα αποτελέσματα διενεργήθηκαν μαζικές μεταθέσεις στην Αστυνομία στα Τμήματα/Διευθύνσεις/Μονάδες στα οποία αναφερόταν η μελέτη και από τα 318 μέλη που υπηρετούσαν σε γραφειακά καθήκοντα μετακινήθηκαν σε επιχειρησιακά καθήκοντα 154 μέλη.

Επίσης, μας πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκε και στάληκε, τον Μάιο του 2016, μελέτη αναδιοργάνωσης της Αστυνομίας με τη βοήθεια εξωτερικών εμπειρογνομώνων, το περιεχόμενο της οποίας μελετήθηκε ενδελεχώς σε συνδυασμό με το πιθανό κόστος, και ενημερώθηκε σχετικά ο αρμόδιος Υπουργός, ο οποίος συμφώνησε με τις προτεινόμενες αλλαγές. Σύμφωνα πάντα με την ενημέρωση που είχαμε από την Αστυνομία, τον Σεπτέμβριο του 2016 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο ΥΔΔΤ με όλους τους αρμόδιους φορείς για εξέταση του τρόπου υλοποίησης της προγραμματιζόμενης αναδιοργάνωσης και της χρηματοδότησης του έργου.

Σύμφωνα με νέα ενημέρωση από την Αστυνομία στις 27.9.2017, το θέμα επρόκειτο να τύχει επανεξέτασης μετά την πρόσληψη των 210 νέων μελών.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς ενημέρωσε ότι για το όλο θέμα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέθεσε στον ιδιωτικό τομέα, με αγορά υπηρεσιών, τον σχεδιασμό ενός σύγχρονου μοντέλου αστυνόμευσης και επιχειρησιακής λειτουργίας, διαχείρισης της μάθησης και ανάπτυξης και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την πλήρη αναδιοργάνωση του Αστυνομικού Σώματος, με ορίζοντα αποπεράτωσης μέχρι το έτος 2023.

Σύσταση: Για ένα θέμα που εκκρεμεί εδώ και 30 χρόνια, θα πρέπει να δρομολογηθούν μέτρα, χωρίς άλλη καθυστέρηση, ώστε τα μέλη της Αστυνομίας που εκπαιδεύονται και αμείβονται για να εκτελούν αστυνομικά καθήκοντα να μην υπηρετούν σε γραφειακές θέσεις.

8. Προσφορές/συμβάσεις.

8.1 Διαγωνισμοί αρ. Δ.Ο. 56/2015 και 18/2017 για την προμήθεια, εγκατάσταση, δοκιμαστική λειτουργία, εκπαίδευση στη χρήση/υποστήριξη και συντήρηση Συστήματος Ψηφιακών Ραδιοεπικοινωνιών TETRA. Τον Φεβρουάριο του 2013, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, μετά από σχετική Πρόταση του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως ο διαγωνισμός για το υπό αναφορά σύστημα εξαιρεθεί από τις διαδικασίες του εν ισχύ τότε Νόμου περί δημοσίων συμβάσεων Ν.12(Ι)/2006 και να ζητηθούν προσφορές από 7 εταιρείες ονομαστικά, οι οποίες είχαν αξιολογηθεί και κριθεί ικανές και αξιόλογες για να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό. Σημειώνεται ότι παρόλη την πιο πάνω εξαίρεση από τη σχετική νομοθεσία, η Αστυνομία αποφάσισε όπως στον εν λόγω διαγωνισμό ακολουθήσει τις βασικές διαδικασίες της, διασφαλίζοντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών και της διαφάνειας.

Τον Ιούλιο του 2013 και αφού είχαν παρέλθει 5 μήνες από την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ζητήσαμε από τον Αρχηγό Αστυνομίας να μας πληροφορήσει σε ποιο στάδιο βρισκόταν η εν λόγω διαδικασία και να μας αποστείλει αντίγραφο όλων των σχετικών εγγράφων.

Τον Ιούνιο του 2014, 16 μήνες μετά την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και αφού είχε προηγηθεί κατά την πιο πάνω περίοδο σχετική αλληλογραφία και συναντήσεις της αρμόδιας Επιτροπής καταρτισμού προδιαγραφών, στις οποίες συμμετείχε και εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι είχαν ετοιμαστεί τα προκαταρκτικά έγγραφα, τα οποία θα

αποστέλλονταν στους επτά προεπιλεγμένους οικονομικούς φορείς (ΟΦ) για μελέτη και τυχόν σχόλια. Τα τελικά έγγραφα, όπως είχαν διαμορφωθεί μετά τα σχόλια των πιο πάνω ΟΦ, στάληκαν στην Υπηρεσία μας για απόψεις τον Νοέμβριο του 2014, τις οποίες υποβάλαμε γραπτώς στον Αρχηγό Αστυνομίας τον Δεκέμβριο του 2014.

Τον Απρίλιο του 2015 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο γραφείο του τέως Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Δ&ΔΤ), στην παρουσία του Γενικού Ελεγκτή και Λειτουργών της Υπηρεσίας μας, καθώς και εκπροσώπων της Αστυνομίας, κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν διάφορες παράμετροι σχετικά με τον διαγωνισμό και αφού εκφράστηκαν οι απόψεις της Υπηρεσίας μας και της Αστυνομίας, ο Υπουργός ζήτησε, μεταξύ άλλων, όπως τροποποιηθούν τα έγγραφα του διαγωνισμού, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι τουλάχιστον τρεις προσφοροδότες θα ήταν σε θέση να υποβάλουν έγκυρη και ανταγωνιστική προσφορά. Επίσης, ζήτησε όπως, αφού ετοιμαστούν τα τροποποιημένα έγγραφα, ζητηθούν τα σχόλια της Υπηρεσίας μας και να επανεκτιμηθεί η κατάσταση.

Σε συνέχεια της πιο πάνω σύσκεψης και κατόπιν συνάντησης, η οποία είχε γίνει με εκπροσώπους της Αστυνομίας, εισηγηθήκαμε με επιστολή μας τον Ιούλιο του 2015 προς τον Υπουργό, την ετοιμασία και αποστολή στο Υπουργικό Συμβούλιο νέας Πρότασης για αγορά του εν λόγω συστήματος, σύμφωνα με τη διαδικασία η οποία είχε συμφωνηθεί στην πιο πάνω συνάντηση. Σημειώσαμε επίσης ότι, στα έγγραφα του διαγωνισμού που θα ετοιμάζονταν, αναμέναμε ότι θα τηρούνταν όλα τα συμφωνηθέντα στην πιο πάνω συνάντησή μας και, κυρίως, θα διασφαλιζόταν μέσα από αυτά, ότι τουλάχιστον τρεις εταιρείες/προσφοροδότες θα ήταν σε θέση να υποβάλουν έγκυρη και ανταγωνιστική προσφορά, όπως εξάλλου ήταν και οι οδηγίες του ίδιου του Υπουργού κατά την πιο πάνω σύσκεψη.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιούλιο του 2015 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε νέα Πρόταση της Αστυνομίας, με βάση την οποία αποφασίστηκε όπως ζητηθούν προσφορές μόνο από πέντε κατασκευαστές συστημάτων TETRA (αντί επτά που περιλαμβάνονταν στην αρχική Πρόταση), οι οποίοι προέκυψαν μετά την επαναξιολόγηση των αρχικά προταθέντων κατασκευαστών και τη διαβούλευση του Υπουργείου Δ&ΔΤ, της Αστυνομίας και της Υπηρεσίας μας, με στόχο τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης του έργου.

Τον Σεπτέμβριο του 2015 ζητήθηκαν από τον Αρχηγό Αστυνομίας οι απόψεις της Υπηρεσίας μας επί των προκαταρκτικών εγγράφων του διαγωνισμού, τις οποίες υποβάλαμε τον ίδιο μήνα και τον Νοέμβριο του 2015 προκηρύχθηκε τελικά ο διαγωνισμός με αρ. Δ.Ο. 56/2015, με την αποστολή πρόσκλησης υποβολής προσφοράς στους πέντε πιο πάνω κατασκευαστές συστημάτων TETRA, με εκτίμηση κόστους €5.882.353+ΦΠΑ και προθεσμία υποβολής των προσφορών τον Φεβρουάριο του 2016.

Τον Ιούνιο του 2016 υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών (ΣΠ) του Υπουργείου Δ&ΔΤ η έκθεση αξιολόγησης του τεχνικού μέρους του διαγωνισμού, από τη μελέτη της οποίας διαπιστώθηκε ότι ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού στάληκαν στους πιο πάνω πέντε προεπιλεγμένους κατασκευαστές, προσφορά υπέβαλαν τελικά τρεις, εκ των οποίων οι προσφορές των δύο κρίθηκαν – για τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση αξιολόγησης και αφορούν σε κριτήρια ικανότητας/εμπειρίας κυρίως – άκυρες και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείτο το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της μοναδικής έγκυρης προσφοράς.

Τον ίδιο μήνα αποστείλαμε στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, Πρόεδρο του ΣΠ, γραπτώς τις απόψεις της Υπηρεσίας μας ώστε αυτές να καταγραφούν στα πρακτικά του ΣΠ κατά την εξέταση του εν λόγω θέματος. Οι απόψεις μας αφορούσαν στην προϊστορία του διαγωνισμού, όπως περιγράφεται πιο πάνω, δίδοντας έμφαση στην κατάληξη των

διεργασιών που είχαν γίνει με τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Ιουλίου του 2015 και τη δέσμευση της Αστυνομίας – σύμφωνα και με τις οδηγίες του τότε Υπουργού Δ&ΔΤ – ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού θα ετοιμάζονταν έτσι, ώστε οι 3 τουλάχιστον εταιρείες να ήταν σε θέση να υποβάλουν προσφορά που θα πληρούσε τους όρους/απαιτήσεις του διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι στον υπό αναφορά διαγωνισμό δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός και, με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, δεν είχαν ικανοποιηθεί οι πιο πάνω προϋποθέσεις που είχαν τεθεί από τον ίδιο τον Υπουργό, βάσει των οποίων συμφώνησε και η Υπηρεσία μας. Ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξής του, αφού τροποποιηθούν κατάλληλα τα έγγραφά του, έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι πιο πάνω προϋποθέσεις οι οποίες είχαν τεθεί, για τη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού.

Τον Ιούλιο του 2016 το ΣΠ, αφού έλαβε υπόψη του την έκθεση αξιολόγησης και τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε την αναβολή λήψης απόφασης και την υποβολή συμπληρωματικής έκθεσης αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης, με διευκρινίσεις σχετικά με την προσφορά ενός εκ των ακυρωθέντων προσφοροδοτών.

Τον Νοέμβριο του 2016 τέθηκε ενώπιον του ΣΠ για εξέταση η πιο πάνω συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία η εισήγηση της αρμόδιας Επιτροπής παρέμενε η ίδια με την αρχική, δηλαδή το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της μοναδικής έγκυρης προσφοράς. Κατά την εξέταση του θέματος στο ΣΠ, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας επανέλαβε, μεταξύ άλλων, τις πιο πάνω απόψεις/θέσεις μας σχετικά με τον εν λόγω διαγωνισμό, αναφέροντας ότι η θέση της Υπηρεσίας μας ήταν η ακύρωση της διαδικασίας και ακολούθως να ζητηθεί προσφορά με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης από τους δύο εκ των τριών οικονομικών φορέων που είχαν λάβει μέρος στον διαγωνισμό και ικανοποιούσαν τα ποιοτικά κριτήρια επιλογής (εμπειρία σε προηγούμενα συναφή έργα), κατ' αναλογία και στο μέτρο του δυνατού των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας. Επεσήμανε επίσης ότι, οι όροι και οι απαιτήσεις του νέου διαγωνισμού θα παρέμεναν οι ίδιοι και δεν θα συνεπαγόταν κατ' ουδένα λόγο μείωση του επιπέδου των απαιτήσεων του.

Τελικά, το ΣΠ αποφάσισε, κατά πλειοψηφία τον Νοέμβριο του 2016, την ακύρωση του διαγωνισμού, λόγω του ότι δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός και την άμεση προώθηση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με τους δύο οικονομικούς φορείς, οι οποίοι στον ακυρωθέντα διαγωνισμό ικανοποιούσαν τα ποιοτικά κριτήρια επιλογής σχετικά με την εμπειρία σε προηγούμενα συναφή έργα.

Τον Μάιο του 2017, 6 μήνες μετά την πιο πάνω απόφαση του ΣΠ, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο ΥΔΔΤ, στην παρουσία του τότε Υπουργού, του Γενικού Ελεγκτή και Λειτουργών της Υπηρεσίας μας, της Γενικής Λογίστριας και Λειτουργών της Υπηρεσίας της, καθώς και εκπροσώπων της Αστυνομίας, αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η διαδικασία που θα ακολουθείτο στον νέο διαγωνισμό θα γινόταν σε τρία στάδια. Σε πρώτο στάδιο θα αποστέλλονταν τα έγγραφα του διαγωνισμού στους δύο οικονομικούς φορείς, για να υποβάλουν εντός δύο εβδομάδων τα τυχόν σχόλια/απόψεις τους, τα οποία θα αξιολογούνταν και θα ετοιμάζονταν από την Αστυνομία τα τελικά έγγραφα του διαγωνισμού. Στη συνέχεια τα έγγραφα θα στέλλονταν στην Υπηρεσία μας και στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας για απόψεις, συνοδευόμενα από λεπτομερή Έκθεση, στην οποία θα καταγράφονταν οι εισηγήσεις των οικονομικών φορέων που είτε έγιναν αποδεκτές είτε θα είχαν απορριφθεί, με την ανάλογη αιτιολόγηση/τεκμηρίωση από την Αστυνομία. Τέλος, αφού δίδονταν εντός σύντομου τακτού χρονικού διαστήματος οι απόψεις/σχόλια των

πιο πάνω Υπηρεσιών και οριστικοποιούνταν τα έγγραφα του διαγωνισμού, θα αποστέλλονταν στους οικονομικούς φορείς για την υποβολή της προσφοράς τους σε δύο στάδια (τεχνική και οικονομική προσφορά).

Τον Οκτώβριο του 2017, από τη μελέτη των εγγράφων του νέου διαγωνισμού αρ. Δ.Ο. 18/2017, τα οποία μας στάληκαν από την Αστυνομία τον Σεπτέμβριο του 2017 μαζί με τα σχόλια των δύο οικονομικών φορέων και της Επιτροπής καταρτισμού των τεχνικών προδιαγραφών, αποστείλαμε γραπτώς τις απόψεις μας στον Αρχηγό Αστυνομίας. Μεταξύ άλλων, τον πληροφορήσαμε ότι, κατά την άποψή μας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η απαιτούμενη κάλυψη/απόδοση του προσφερόμενου συστήματος καθοριζόταν σαφώς στα έγγραφα του διαγωνισμού και ότι προβλεπόταν και πιλοτική περίοδος, κατά την οποία το σύστημα το οποίο θα εγκατασταθεί από τον επιτυχόντα θα δοκιμαστεί σε πραγματικές συνθήκες, θα έπρεπε να γίνουν αποδεκτές οι εισηγήσεις του ενός εκ των δύο οικονομικών φορέων, σχετικά με τον μη καθορισμό ελάχιστου αριθμού σε ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές και συγκεκριμένα του αριθμού των αναμεταδοτών (απαιτούνταν τουλάχιστον 28 αναμεταδότες) και της ισχύος των ασυρμάτων, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι η Αστυνομία επέμενε στη διατήρηση των πιο πάνω απαιτήσεων των προδιαγραφών, παρόλο που αυτές ήταν και ο λόγος απόρριψης της προσφοράς του εν λόγω οικονομικού φορέα στον ακυρωθέντα διαγωνισμό.

Η πιο πάνω άποψή μας βασίστηκε στο γεγονός ότι η μελέτη/σχεδιασμός του συστήματος θα γινόταν από τον κάθε προσφοροδότη, με βάση τον εξοπλισμό τον οποίο θα επιλέξει ο ίδιος να περιλάβει στην προσφορά του και ο τελικός έλεγχος/παραλαβή τόσο κατά την πιλοτική περίοδο, όσο και κατά τη διάρκεια της ισχύος της εγγύησης καλής λειτουργίας, θα γινόταν στη βάση της απαιτούμενης από τα έγγραφα του διαγωνισμού κάλυψης ή/και οποιωνδήποτε άλλων ελέγχων προβλέπονταν σε αυτά και όχι στη βάση των λεπτομερών τεχνικών προδιαγραφών της απόδοσης του προσφερόμενου εξοπλισμού που θα καθορίζονταν από την Αστυνομία.

Οι πιο πάνω εισηγήσεις μας υιοθετήθηκαν τελικά από την Αστυνομία και τον Οκτώβριο του 2017 στάληκαν τα τελικά έγγραφα του τεχνικού μέρους της προσφοράς με αρ. Δ.Ο. 18/2017 στους δύο επιλεγέντες οικονομικούς φορείς, με εκτίμηση κόστους €5.882.353+ΦΠΑ και προθεσμία υποβολής των προσφορών τον Νοέμβριο του 2017.

Τον Δεκέμβριο του 2017 το ΣΠ, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, αποφάσισε όπως προσκληθούν και οι δύο οικονομικοί φορείς να υποβάλουν τις οικονομικές προσφορές τους, αφού είχε κριθεί ότι είχαν υποβάλει και οι δύο έγκυρες τεχνικές προσφορές.

Σημειώνεται ότι από τη μελέτη της τεχνικής αξιολόγησης διαπιστώθηκε ότι ο οικονομικός φορέας, ο οποίος είχε ζητήσει τις πιο πάνω τροποποιήσεις στα έγγραφα του διαγωνισμού, είχε υποβάλει προσφορά με 19 αναμεταδότες, ενώ ο δεύτερος οικονομικός φορέας με 18 αναμεταδότες, επιβεβαιώνοντας τις θέσεις/απόψεις μας σχετικά με το θέμα, αφού κανένας εκ των δύο δεν χρειάστηκε να περιλάβει 28 αναμεταδότες στην προσφορά/μελέτη του, όπως ήταν και η αρχική απαίτηση της Αστυνομίας. Η πιο πάνω αρχική απαίτηση της Αστυνομίας, πέραν του ότι θα αύξανε σημαντικά το κόστος του έργου, περιόριζε και τον ανταγωνισμό σε ένα οικονομικό φορέα, με όλες τις συνεπακόλουθες από αυτό επιπτώσεις, όπως φάνηκε στον ακυρωθέντα διαγωνισμό.

Τελικά, τον Φεβρουάριο του 2018, 5 χρόνια μετά την αρχική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το ΣΠ, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στον χαμηλότερο εκ των δύο προσφοροδοτών για το ποσό των €3.128.000+ΦΠΑ, το οποίο ήταν κατά 47% περίπου χαμηλότερο της εκτίμησης δαπάνης, ο οποίος ήταν ο οικονομικός φορέας του οποίου την προσφορά είχε απορρίψει η Αστυνομία στον ακυρωθέντα διαγωνισμό, για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω.

Σημειώνεται ότι η προσφορά του δεύτερου χαμηλότερου προσφοροδότη, ο οποίος στον ακυρωθέντα διαγωνισμό θα πρέπει να είχε προσφέρει τουλάχιστον 28 αναμεταδότες για να είχε κριθεί τότε ως ο μοναδικός έγκυρος, ανερχόταν τώρα σε €3.500.000+ΦΠΑ με 18 αυτή τη φορά αναμεταδότες στην προσφορά του. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει την πιο πάνω διαπίστωσή μας, ότι ως είχαν οι αρχικές απαιτήσεις της Αστυνομίας θα οδηγούσαν αχρείαστα στην ανάθεση του έργου σε πολύ ψηλότερο κόστος, το οποίο, εάν ληφθεί υπόψη και η έλλειψη ανταγωνισμού, θα μπορούσε να ήταν ακόμα μεγαλύτερο. Σημειώνεται ότι το κόστος αυτό θα μπορούσε να ανέλθει τουλάχιστον στα επίπεδα της εκτίμησης της Αστυνομίας, η οποία είχε βασιστεί στις πιο πάνω απαιτήσεις της και η οποία ανερχόταν σε €5.882.353+ΦΠΑ, δηλαδή κατά €2.754.353+ΦΠΑ ψηλότερο από το τελικό ποσό ανάθεσης.

Σύσταση: Τα έγγραφα των διαγωνισμών, κυρίως σε μεγάλα έργα, όπως το υπό αναφορά έργο, τα οποία βασίζονται σε εξειδικευμένες απαιτήσεις, όπου ο ανταγωνισμός είναι ήδη περιορισμένος λόγω της φύσεως και της πολυπλοκότητάς τους, θα πρέπει να ετοιμάζονται μέσα από εμπειριστατωμένη έρευνα αγοράς και με γνώμονα τη διασφάλιση της ευρύτητας συμμετοχής, μέσα από την οποία να εξασφαλίζεται η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού προς όφελος του δημοσίου, χωρίς βεβαίως να μειώνεται το επίπεδο της απαιτούμενης ποιότητας. Επίσης, θα πρέπει οι διαδικασίες να γίνονται με ταχύτερους ρυθμούς, έτσι ώστε να ολοκληρώνονται έγκαιρα και τα έργα να εξυπηρετούν τον σκοπό για τον οποίο εκτελούνται/αποφασίζονται.

8.2 Διαγωνισμός αρ. Δ.Ο. 28/2018 για την προμήθεια συστήματος προστασίας δύο κρίσιμων υποδομών από την απειλή μη επανδρωμένων πτητικών μέσων για την Αστυνομία Κύπρου. Τον Ιούλιο του 2018, η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια συστήματος προστασίας δύο κρίσιμων υποδομών από την απειλή μη επανδρωμένων πτητικών μέσων, με εκτίμηση δαπάνης €600.000+ΦΠΑ.

Τον ίδιο μήνα, μετά από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, υποβάλαμε στον Αρχηγό Αστυνομίας τις σχετικές απόψεις/εισηγήσεις μας, οι οποίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, στις προϋποθέσεις συμμετοχής, τη διαδικασία της επιτόπιας επίσκεψης, τις απαιτήσεις/πρόνοιες για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης και τη μη συμπερίληψη της τιμολόγησής τους στο έντυπο προσφοράς, καθώς και τη συμπερίληψη προαιρετικών λειτουργιών/δυνατοτήτων του προσφερόμενου συστήματος, χωρίς να είναι σαφές κατά πόσον οι τιμές αυτές θα λαμβάνονταν υπόψη κατά την οικονομική αξιολόγηση των προσφορών και, κατά πόσον αυτές συμπεριλαμβάνονταν στην εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού. Πέραν των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσουν για τα ονόματα τουλάχιστον τεσσάρων (4) κατασκευαστών που είχαν διερευνήσει ότι προσφέρουν συστήματα, τα οποία να πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής και τις τεχνικές προδιαγραφές, όπως τελικά καθορίστηκαν στα έγγραφα του διαγωνισμού, τα ονόματα όλων των κατασκευαστών που συμμετείχαν στην επιτόπια επίσκεψη και

κατά πόσον είναι αντικειμενικά εφικτή η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης των 50 ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

Τον Αύγουστο του 2018, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι ορισμένες από τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις μας είχαν υιοθετηθεί και είχαν περιληφθεί σε σχετικά διορθωτικά έγγραφα (κόστος συντήρησης), ενώ για κάποια διατηρούσαν τις απόψεις τους (προϋποθέσεις συμμετοχής, επιτόπια επίσκεψη). Όσον αφορά στον προαιρετικό εξοπλισμό, μας πληροφόρησε ότι το κόστος του δεν θα προσμετρούσε κατά την αξιολόγηση των προσφορών και είχε ζητηθεί για σκοπούς εκτίμησης κόστους σε περίπτωση μελλοντικής επέκτασης/συντήρησης του συστήματος. Μας υπέβαλε επίσης τα ονόματα 4 κατασκευαστών, των οποίων τα συστήματα είχαν διερευνήσει ότι πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις και τα ονόματα των κατασκευαστών που συμμετείχαν στην επιτόπια επίσκεψη. Όσον αφορά στην καθορισμένη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, μας πληροφόρησε ότι ο χρόνος των 50 ημερών ήταν εφικτός, δεν είχαν κανένα ως τότε αίτημα από τις κατασκευάστριες εταιρείες που συμμετείχαν στην επιτόπια επίσκεψη για επέκτασή του και, το γεγονός ότι το Κονδύλι εντασσόταν στο πλαίσιο συμπιλίωσης που θα έπρεπε να υλοποιηθεί εντός του 2018, δεν επέτρεπε χρονοδιαγράμματα μεγαλύτερης διάρκειας.

Τον ίδιο μήνα, πληροφορήσαμε, μεταξύ άλλων, τον Αρχηγό Αστυνομίας ότι το κόστος του προαιρετικού εξοπλισμού θα έπρεπε, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, να είχε εκτιμηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή και να περιληφθεί στην εκτίμηση κόστους του διαγωνισμού. Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπό αναφορά εξοπλισμός θα εγκαθίστατο για να καλύψει την περίμετρο των δύο αεροδρόμιων της Δημοκρατίας, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο η προκήρυξη του υπό αναφορά διαγωνισμού γινόταν σε συνεννόηση με το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας ή/και άλλων αρμοδίων αρχών, με σκοπό τη διασφάλιση της ασφάλειας των πτήσεων.

Τον Σεπτέμβριο του 2018, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι, όσον αφορά στις τιμές για προαιρετικές λειτουργίες/δυνατότητες/εξοπλισμό, η προσφορά προνοούσε την πλήρη κάλυψη των υπό αναφορά υποδομών και λογικά δεν θα προέκυπτε ανάγκη αγοράς επιπρόσθετου εξοπλισμού. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης θα μπορούσε, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, να ζητήσει ενδεικτικό κόστος για τα κυριότερα σημεία του εξοπλισμού, καθώς και το κόστος συντήρησης ανά έτος. Όσον αφορά στο θέμα της ασφάλειας των πτήσεων, μας πληροφόρησε ότι για τις ενέργειές τους σχετικά με την προστασία των αεροδρομίων είχαν ενημερώσει γραπτώς τόσο την Πολιτική Αεροπορία, όσο και τον Διαχειριστή των αεροδρομίων.

Σχολιάζοντας τις πιο πάνω απόψεις/θέσεις του Αρχηγού Αστυνομίας, σχετικά με το θέμα της κοστολόγησης των προαιρετικών λειτουργιών/δυνατοτήτων/εξοπλισμού, εκφράσαμε την άποψη ότι η εκ των υστέρων απαίτηση για υποβολή τιμών στο στάδιο αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης, πέραν του ότι δεν προβλέπεται σε ανοικτές διαδικασίες δεν διασφαλίζει ούτε την εξασφάλιση των χαμηλότερων συνολικά τιμών, εφόσον από τη στιγμή που οι τιμές αυτές δεν θα μπορούν να αξιολογηθούν και να ληφθούν υπόψη στην κατακύρωση, δεν μπορεί να διασφαλιστεί ότι η ανάθεση της σύμβασης θα γίνει στη χαμηλότερη συνολικά τιμή.

Τον Οκτώβριο του 2018 υποβλήθηκε στο ΣΠ η έκθεση αξιολόγησης του τεχνικού μέρους του διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία είχαν υποβληθεί 2 προσφορές και η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείτο όπως ανοιχθούν οι οικονομικοί φάκελοι και των δύο, αφού είχαν κριθεί ότι ικανοποιούσαν τους όρους και προδιαγραφές του διαγωνισμού. Κατά την εξέταση του θέματος από το ΣΠ, επισημάνθηκε από τον εκπρόσωπο της Υπηρεσίας

μας ότι δεν είχαν περιληφθεί στην έκθεση αξιολόγησης όλες οι πληροφορίες σχετικά με τους επιτόπιους ελέγχους που έγιναν και ότι, ενώ με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού οι έλεγχοι των προσφερόμενων συστημάτων θα έπρεπε να γίνουν στους χώρους εγκατάστασής τους, τελικά από την έκθεση αξιολόγησης φάνηκε ότι έγιναν στο εξωτερικό και ότι δεν είχαν ζητηθεί οι απόψεις της Πολιτικής Αεροπορίας και του ΓΕΕΦ/Υπουργείου Άμυνας.

Το ΣΠ συμφώνησε με τις πιο πάνω θέσεις της Υπηρεσίας μας και αποφάσισε να ζητήσει από την Επιτροπή Αξιολόγησης όπως συντάξει συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης.

Τον Νοέμβριο του 2018 εξετάστηκε από το ΣΠ η συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού. Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας ανέφερε ότι η έκθεση αξιολόγησης δεν φαινόταν να έδιδε την πλήρη και ορθή εικόνα στο αρμόδιο για τη λήψη τελικής απόφασης όργανο που ήταν το ΣΠ. Όσον αφορά στην επεξήγηση που είχε δοθεί, σχετικά με τον χώρο διενέργειας των ελέγχων, ότι δηλαδή υπήρξε παρερμηνεία της μετάφρασης της σχετικής πρόνοιας στα έγγραφα του διαγωνισμού, παρατηρήσαμε ότι, κατά την άποψή μας, σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού απαιτείτο ο έλεγχος του εξοπλισμού να γίνει στους χώρους εγκατάστασής του και αυτό θα έπρεπε να τηρηθεί. Η εκ των υστέρων αλλαγή του πιο πάνω όρου θα ήταν, κατά την άποψή μας, αντίθετη με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών, αφού τα εν λόγω συστήματα απαιτούν άδεια εξαγωγής από τις χώρες προέλευσής τους και η απαίτηση για επιτόπιους ελέγχους πριν την ανάθεση, σε συνδυασμό με τον μικρό χρόνο που απαιτείτο για ολοκλήρωση των εργασιών, θα μπορούσε να είχε αποτρέψει άλλους οικονομικούς φορείς από το να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό. Σημειώνεται ότι παρόλο ότι έγγραφα διαγωνισμού είχαν πάρει 15 οικονομικοί φορείς και συμμετείχαν στην επιτόπια επίσκεψη 7 κατασκευαστές, προσφορά υπέβαλαν τελικά μόνο 2 οικονομικοί φορείς. Όσον αφορά στο κατεπείγον του θέματος, στο οποίο είχε γίνει αναφορά από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης κατά τη συζήτηση του θέματος, παρατηρήσαμε ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα έπρεπε να είχε προβεί σε όλες τις δέουσες ενέργειες εγκαίρως και να μην άφηνε την προκήρυξη ενός τόσο σημαντικού διαγωνισμού στο τέλος του χρόνου και η επιπλέον καθυστέρηση που παρατηρείτο στην εξέταση του θέματος από ΣΠ οφειλόταν στην Αναθέτουσα Αρχή, αφού η τελευταία δεν είχε κατορθώσει να υποβάλει ολοκληρωμένη έκθεση αξιολόγησης, με βάση την οποία να μπορούσε να ληφθεί τελική απόφαση επί του θέματος, παρά το γεγονός ότι της είχαν επισημανθεί οι ελλείψεις από το ΣΠ. Τέλος, υπό το φώς των πολύ στενών χρονοδιαγραμμάτων, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε εάν υπήρχαν διαθέσιμες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό του 2019 για υλοποίηση του εν λόγω έργου, αφού δεν φαινόταν να ήταν εφικτή η υλοποίησή του εντός του 2018.

Ενόψει των πιο πάνω, το ΣΠ αποφάσισε ομόφωνα να δώσει εκ νέου οδηγίες στην Επιτροπή Αξιολόγησης/Αναθέτουσα Αρχή, όπως υποβληθεί συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης με την οποία να απαντούνται οι πιο πάνω παρατηρήσεις/επισημάνσεις.

Τελικά, τον Ιούλιο του 2019, το ΣΠ αποφάσισε την ακύρωση του υπό αναφορά διαγωνισμού, σύμφωνα με την εισήγηση της Αναθέτουσας Αρχής, αφού δεν είχαν εξασφαλιστεί οι αναγκαίες πιστώσεις για το 2019 για την υλοποίηση του έργου. Σημειώνεται ότι με βάση την 2^η συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης, οι γραπτές απόψεις τόσο της Πολιτικής Αεροπορίας, όσο και του ΓΕΕΦ/Υπουργείου Άμυνας, κατά πόσον τα συστήματα του υπό αναφορά διαγωνισμού θα επηρέαζαν με

οποιοδήποτε τρόπο τις εγκαταστάσεις στις οποίες προβλέπεται να εγκατασταθούν, λήφθηκαν τελικά τον Δεκέμβριο του 2018.

Από τα πιο πάνω διαπιστώνεται ότι οι λανθασμένοι χειρισμοί της Αναθέτουσας Αρχής, ακόμα και σε θέματα τα οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, της είχαν έγκαιρα υποδειχθεί από την Υπηρεσία μας, οδήγησαν σε ακύρωση ακόμη ενός διαγωνισμού, με αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση ενός σημαντικού έργου για την Αστυνομία και την απώλεια των σχετικών πιστώσεων.

Σύσταση: Η Αστυνομία θα πρέπει να ακολουθεί τις ορθές διαδικασίες για την έγκαιρη και επιτυχημένη ολοκλήρωση των έργων της. Κενά/αδυναμίες μπορούν να προλαμβάνονται μέσα από την εκπαίδευση των μελών της Αστυνομίας που χειρίζονται τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ανάγκη η οποία έχει διαφανεί και μέσα από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας σε διάφορα έγγραφα/διαδικασίες προσφορών της Αστυνομίας. Τα κυριότερα προβλήματα οφείλονται στη μη ορθή εφαρμογή ή/και στην έλλειψη ενημέρωσης επί των διαδικασιών/προνοιών της νομοθεσίας, κυρίως από τις Επιτροπές ετοιμασίας προδιαγραφών και τις Επιτροπές Αξιολόγησης, αλλά και στην άρνηση σε ορισμένες περιπτώσεις της Αστυνομίας να υιοθετήσει εισηγήσεις άλλων εμπλεκόμενων μερών, μεταξύ των οποίων και η Υπηρεσία μας, έτσι ώστε να αποφεύγονται αχρείαστες καθυστερήσεις.

8.3 Διαγωνισμός αρ. Δ.Ο. 35/2018 για την Αγορά και Εγκατάσταση Συστημάτων Παρακολούθησης για την Αστυνομία Κύπρου. Τον Απρίλιο του 2018, ο Αρχηγός Αστυνομίας μας πληροφόρησε, ζητώντας τυχόν απόψεις μας, ότι η Αστυνομία θα προχωρούσε με την προκήρυξη διαγωνισμού με κλειστή διαδικασία (προεπιλογή) για την αγορά και εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης, με εκτίμηση δαπάνης €800.000+ΦΠΑ, παρά το γεγονός ότι είχε εξασφαλιστεί μέσω των νενομισμένων διαδικασιών η εξαίρεση του εν λόγω έργου από την περί Δημοσίων Συμβάσεων νομοθεσία και ότι θα λαμβάνονταν κατάλληλα μέτρα προστασίας του απορρήτου των εργασιών.

Τον Μάιο του 2018 πληροφόρησαμε τον Αρχηγό Αστυνομίας ότι η Υπηρεσία μας δεν είχε παρατηρήσεις επί της διαδικασίας που εισηγούνταν.

Τον Ιούνιο του 2018 η Αστυνομία απέστειλε στην Υπηρεσία μας, για ενημέρωση και τυχόν απόψεις, τα έγγραφα του πρώτου σταδίου προεπιλογής για πρόσκληση υποβολής αίτησης συμμετοχής στον υπό αναφορά διαγωνισμό.

Τον ίδιο μήνα, μετά από τη μελέτη των πιο πάνω εγγράφων, υποβάλαμε στον Αρχηγό Αστυνομίας τις απόψεις/εισηγήσεις μας, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αφορούσαν στις απαιτήσεις σχετικά με τις προϋποθέσεις συμμετοχής και κυρίως την προηγούμενη εμπειρία σε παρόμοιου τύπου έργα. Εισηγηθήκαμε επίσης τον καθορισμό μιας περιγραφής των ελάχιστων απαιτήσεων της Αναθέτουσας Αρχής, καθώς και μετρήσιμο/αντικειμενικό τρόπο αξιολόγησης των διαπιστευτηρίων και της εμπειρίας σε συναφή έργα της Ομάδας Έργου που θα υπέβαλλαν οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό είχε καθοριστεί ως το πρωτεύον κριτήριο κατάταξης και προεπιλογής των υποψηφίων. Τέλος, εισηγηθήκαμε τη συμπερίληψη πρόνοιας στα έγγραφα του διαγωνισμού για τον ελάχιστο αποδεκτό αριθμό υποψηφίων που θα προεπιλέγονταν, όπως για παράδειγμα τρεις (3) και όπως σε περίπτωση που δεν θα εξασφαλιζόταν ο εν λόγω αριθμός, η διαδικασία να ακυρωνόταν.

Τον Ιούλιο του 2018, στάληκαν στην Υπηρεσία μας τα πιο πάνω έγγραφα, στα οποία είχαν γίνει τροποποιήσεις από την Αστυνομία σε συνεργασία με την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω εισηγήσεις μας.

Τον ίδιο μήνα υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΣΠ) η έκθεση αξιολόγησης του πρώτου σταδίου του υπό αναφορά διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία είχαν υποβληθεί 11 αιτήσεις συμμετοχής και η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείτο όπως κληθούν οι 5 οικονομικοί φορείς οι οποίοι είχαν καταταχθεί πρώτοι, για να λάβουν μέρος στο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού. Το ΣΠ, αφού έκρινε ότι η πιο πάνω κατάταξη είχε γίνει στη βάση αυθαίρετης ερμηνείας που είχε δοθεί σε σχετική πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού από την Επιτροπή Αξιολόγησης, αποφάσισε όπως κληθούν να λάβουν μέρος στο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού οι 9 από τους 11 οικονομικούς φορείς που ικανοποιούσαν τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων.

Τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 2018, η Αστυνομία υπέβαλε στο ΣΠ δύο συμπληρωματικές εκθέσεις αξιολόγησης, με τις οποίες εισηγείτο όπως κληθούν οι 5 από τους 8 έγκυρους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είχαν καταταχθεί πρώτοι για να λάβουν μέρος στο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού, οι οποίοι σημειώνεται, δεν ήταν όλοι οι ίδιοι με αυτούς που είχαν εισηγηθεί την πρώτη φορά. Κατά την εξέταση του θέματος από το ΣΠ τον Αύγουστο του 2018, διαφάνηκε ότι η αξιολόγηση και κατάταξη των εταιρειών δεν έγινε στη βάση των προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού, λόγω αδυναμιών στην περιγραφή των κριτηρίων που σχετίζονταν με την προηγούμενη εμπειρία σε παρόμοιου τύπου έργα, αδυναμίες τις οποίες είχε έγκαιρα υποδείξει η Υπηρεσία μας, από τα αρχικά στάδια.

Ενόψει των πιο πάνω, κατά την εξέταση του θέματος από το ΣΠ τον Σεπτέμβριο του 2018, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι υπήρχαν δύο επιλογές. Είτε ακύρωση του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξή του με διορθωμένους όρους, είτε να ζητηθεί προσφορά και από τις οκτώ (8) εταιρείες που υπέβαλαν έγκυρη αίτηση συμμετοχής. Ανέφερε επίσης ότι ανάμεσα στις δύο πιο πάνω επιλογές, η λιγότερο οδυνηρή υπό τις περιστάσεις τόσο για την Αστυνομία, όσο και για τους προσφοροδότες ήταν η δεύτερη. Αφού η Πρόεδρος του ΣΠ ανέφερε ότι όταν οι εισηγήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας λαμβάνονται υπόψη αποφεύγονται αχρείαστες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, το ΣΠ αποφάσισε ομόφωνα τον Σεπτέμβριο του 2018 όπως ζητηθεί προσφορά από όλους τους έγκυρους προσφοροδότες.

Τον Νοέμβριο του 2018, υποβλήθηκε στο ΣΠ η έκθεση αξιολόγησης του δεύτερου σταδίου του υπό αναφορά διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία είχαν υποβληθεί 2 μόνο προσφορές, εκ των οποίων η μία είχε απορριφθεί αφού δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού και η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στη μοναδική έγκυρη προσφορά.

Κατά την εξέταση του θέματος από το ΣΠ τον ίδιο μήνα, μετά από σχετική ερώτηση Μέλους του ΣΠ, μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης ανέφερε ότι οι ενέργειες για εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων για τους χώρους εγκατάστασης είχαν δρομολογηθεί, αλλά δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει κατά πόσο είχαν εξασφαλιστεί, αφού αυτό ήταν αρμοδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής και όχι της Επιτροπής Αξιολόγησης. Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας ανέφερε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του έργου, με βάση την οποία η μελέτη των προσφερόμενων συστημάτων θα βασιζόταν στα σημεία εγκατάστασής τους, θα έπρεπε, κατά την άποψή μας, να είχε διασφαλιστεί εκ των προτέρων η εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων των πιο πάνω χώρων. Σημείωσε

επίσης ότι σχετικά με το πιο πάνω θέμα είχε υποβληθεί στην Αναθέτουσα Αρχή σχετικό παράπονο, στο οποίο, μεταξύ άλλων, αναφερόταν ότι ο παραπονούμενος δεν θα υπέβαλλε (και δεν υπέβαλε τελικά) προσφορά, αφού δεν ήταν δεδομένοι οι χώροι εγκατάστασης, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τα πιο πάνω, παρά τις περί του αντιθέτου σχετικές θέσεις που είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από την Αστυνομία, κατά την εξέταση του παραπόνου.

Ενόψει των πιο πάνω, το ΣΠ αποφάσισε ομόφωνα τον Νοέμβριο του 2018 όπως δώσει οδηγίες στην Επιτροπή Αξιολόγησης και στην Αναθέτουσα Αρχή, όπως υποβληθεί συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης με την οποία να ενημερώνεται το ΣΠ σχετικά με το θέμα της εξασφάλισης των εγκρίσεων των χώρων εγκατάστασης, καθώς και για την ύπαρξη διαθέσιμων Κονδυλίων εντός του 2019, σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου εντός του 2018.

Τελικά, τον Ιούνιο του 2019, το ΣΠ αποφάσισε την ακύρωση του υπό αναφορά διαγωνισμού, σύμφωνα με την εισήγηση της Αναθέτουσας Αρχής, αφού δεν είχαν εξασφαλιστεί οι εγκρίσεις των χώρων εγκατάστασης του εξοπλισμού, αλλά ούτε οι αναγκαίες πιστώσεις για το 2019 για την υλοποίηση του έργου.

Από τα πιο πάνω διαπιστώνεται ότι οι λανθασμένοι χειρισμοί της Αναθέτουσας Αρχής, ακόμα και σε θέματα τα οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, της είχαν έγκαιρα υποδειχθεί είτε από την Υπηρεσία μας είτε από συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, οδήγησαν σε ακύρωση του εν λόγω διαγωνισμού, με αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση ενός σημαντικού έργου για την Αστυνομία και την απώλεια των σχετικών πιστώσεων.

Σύσταση: Η επιτυχία ενός διαγωνισμού εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την πληρότητα των εγγράφων του και συναφώς από την κατάλληλη μελέτη και προετοιμασία κατά το στάδιο που προηγείται της προκήρυξης. Προς τούτο απαιτείται ο καθορισμός συγκεκριμένων εκπαιδευμένων λειτουργών που θα χειρίζονται τις προσφορές και κατάλληλες διαδικασίες και ασφαλιστικές δικλίδες διασφάλισης της επάρκειας των μελετών και των εγγράφων των διαγωνισμών. Η Αστυνομία, σε συνεργασία με την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και την Ελεγκτική Υπηρεσία, να καθορίσει τέτοιες αξιόπιστες διαδικασίες και να ορίσει λειτουργούς προσφορών (procurement officers).

8.4 Διαγωνισμοί αρ. Δ.Ο. 32/2018 για την παροχή τεχνικής υποστήριξης για την αποτελεσματική διαχείριση της υλοποίησης του έργου της αναδιοργάνωσης και του εκσυγχρονισμού της Αστυνομίας Κύπρου και Δ.Ο. 33/2018 για την παροχή υπηρεσιών σχεδιασμού και εφαρμογής σύγχρονου μοντέλου αστυνόμευσης και επιχειρησιακής λειτουργίας, στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης και του εκσυγχρονισμού της Αστυνομίας Κύπρου. Τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 2018, η Αστυνομία προκήρυξε τους πιο πάνω ανοικτούς διαγωνισμούς με αρ. Δ.Ο. 32/2018 και Δ.Ο. 33/2018, με εκτίμηση δαπάνης €742.500+ΦΠΑ και €574.500+ΦΠΑ, αντίστοιχα.

Μετά από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού με αρ. Δ.Ο. 32/2018, υποβάλαμε τον Αύγουστο του 2018 στον Αρχηγό Αστυνομίας τις παρατηρήσεις/ εισηγήσεις μας σχετικά με ορισμένες πρόνοιές του. Οι κυριότερες εισηγήσεις μας αφορούσαν στις προϋποθέσεις συμμετοχής, για τις οποίες εισηγηθήκαμε όπως μειωθούν στο άκρως απαραίτητο, χωρίς ωστόσο να μειώνεται/επηρεάζεται η απαιτούμενη ποιότητα των προς αγορά υπηρεσιών, τη διασαφήνιση του όρου «Διαχείριση Έργου», ο οποίος αφορούσε στην εμπειρία σε προηγούμενες συμβάσεις και τις βαρύτητες 65% και 35% για την Τεχνική και Οικονομική Προσφορά, αντίστοιχα, για τις οποίες εκφράσαμε την άποψη ότι ενδέχεται να οδηγούσαν στην κατακύρωση του διαγωνισμού σε πολύ ψηλή

τιμή, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κριτήρια αξιολόγησης, όπως περιγράφονταν, ήταν θεωρητικά/νοητικά και μη μετρήσιμα.

Τον Σεπτέμβριο του 2018, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι οι βαρύτητες της Τεχνικής και Οικονομικής Προσφοράς είχαν καθοριστεί σύμφωνα με τις σχετικές υποδείξεις των προτύπων εγγράφων της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων για πολύπλοκα και εξειδικευμένα έργα, όπως το εν λόγω έργο, με σκοπό να διασφαλιστεί η καλύτερη σχέση μεταξύ ποιότητας και τιμής.

Τον ίδιο μήνα, πληροφορήσαμε, μεταξύ άλλων, τον Αρχηγό Αστυνομίας, ότι η θέσπιση, όσο το δυνατόν, σαφέστερα διατυπωμένων, αντικειμενικών και μετρήσιμων κριτηρίων, αποτελεί προαπαιτούμενο για την ορθή διαδικασία αξιολόγησης. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα κριτήρια αξιολόγησης, όπως περιγράφονταν στον υπό αναφορά διαγωνισμό, ήταν στη συντριπτική τους πλειονότητα θεωρητικά/νοητικά και η βαρύτητά τους δεν ήταν μετρήσιμη, η Υπηρεσία μας διατηρούσε την άποψη ότι για να μειωθεί το ρίσκο η υψηλή βαρύτητα που δίδονταν στην Τεχνική Προσφορά να οδηγήσει στην κατακύρωση του διαγωνισμού σε πολύ υψηλή τιμή ή/και ότι δεν θα υπάρξει διασφάλιση της αρχής της ανταποδοτικότητας («value for money»), θα έπρεπε να επαναξιολογήσουν/μειώσουν την εν λόγω βαρύτητα, χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, πληροφορήσαμε τον Αρχηγό Αστυνομίας ότι είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας παράπονο/καταγγελία από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, το οποίο αφορούσε στις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού για πενταετή επαγγελματική εμπειρία σε διεθνές επίπεδο του Βασικού Εμπειρογνώμονα 2, για τις οποίες ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού είχε διενεργηθεί έρευνα αγοράς και είχε διαπιστωθεί ότι οι όροι διασφαλίζουν την ευρύτητα συμμετοχής και την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Επίσης, είχε τεθεί ερώτημα από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, κατά πόσο θα μπορούσε να γίνει ανάθεση της σύμβασης του υπό αναφορά διαγωνισμού, ο οποίος αφορά στην παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την αποτελεσματική διαχείριση της υλοποίησης του έργου της αναδιοργάνωσης και του εκσυγχρονισμού της Αστυνομίας Κύπρου και άλλου/ους εκ των τριών διαγωνισμών, οι οποίοι θα αφορούσαν στην παροχή υπηρεσιών για αυτήν καθ' αυτή την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό της Αστυνομίας Κύπρου (ήδη είχε προκηρυχθεί ένας με αρ. Δ.Ο. 33/2018, του οποίου τα έγγραφα είχαν κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία μας). Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο το ενδεχόμενο ανάθεσης των πιο πάνω συμβάσεων στον ίδιο Ανάδοχο δεν θα δημιουργούσε προβλήματα ασυμβίβαστου/αντικειμενικότητας, αφού, όπως κατ' αρχήν φαινόταν από το αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων, σε τέτοια περίπτωση ο ίδιος Ανάδοχος θα παρείχε τεχνική υποστήριξη στην Αστυνομία για την επίβλεψη της εφαρμογής/υλοποίησης των δικών του υπηρεσιών και ποια μέτρα θα λάμβαναν σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο για αποφυγή των πιο πάνω πιθανών επιπλοκών στην υλοποίηση των σχετικών συμβάσεων.

Τον ίδιο μήνα, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι όσον αφορά στις βαρύτητες, αυτές είχαν τεθεί κατόπιν μελέτης διαφόρων παραγόντων και σκοπός τους ήταν, μεταξύ άλλων, η διασφάλιση της καλύτερης ποιότητας στην καλύτερη τιμή, ενώ η ανοικτή διαδικασία διασφάλιζε τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση, αφού δινόταν το δικαίωμα σε κάθε ενδιαφερόμενο να υποβάλει προσφορά είτε για όλες είτε για ορισμένες συμβάσεις που σχετίζονταν με το όλο έργο.

Όσον αφορά στο πιο πάνω παράπονο/καταγγελία που είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, μάς πληροφόρησε ότι είχε γίνει έρευνα αγοράς και ο αριθμός των

οικονομικών φορέων που θα μπορούσε να υλοποιήσει τα υπό αναφορά έργα ήταν μεν περιορισμένος αλλά όχι ανύπαρκτος, αναφέροντάς μας συγκεκριμένα ονόματα οικονομικών φορέων που είχαν προκύψει από την έρευνα αγοράς. Όσον αφορά δε στο θέμα του κινδύνου δημιουργίας ασυμβίβαστου/αντικειμενικότητας που είχε τεθεί, μας πληροφόρησε ότι είχαν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε να περιληφθούν στους όρους των διαγωνισμών ασφαλιστικές δικλίδες προς αποτροπή τους, τις οποίες μας παρουσίασε αναλυτικά. Ωστόσο, μας πληροφόρησε ότι σε περίπτωση που θα προέκυπτε θέμα ανάθεσης όλων των συμβάσεων σε έναν οικονομικό φορέα, για να διασφαλιστεί ότι το έργο θα υλοποιηθεί ορθά και με κάθε διαφάνεια και για να αποκλειστούν οποιαδήποτε προβλήματα, η Αστυνομία θα αποτεινόταν στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ώστε να τους υποδειχθεί κατά πόσο χρειάζεται να περιληφθούν στη μεθοδολογία παρακολούθησης περαιτέρω συγκεκριμένοι όροι, ώστε να διασφαλίζεται μέσα από αυτούς ότι δεν θα προκύψουν τέτοιου είδους προβλήματα.

Η Υπηρεσία μας παρατηρεί, ωστόσο, ότι οι όποιες αδυναμίες/κενά των εγγράφων των διαγωνισμών θα πρέπει να επιλύονται/καλύπτονται εκ των προτέρων και όχι μετά την ανάθεση των συμβάσεων, όπως είναι η πιο πάνω θέση της Αστυνομίας, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή εκτέλεσή τους, ιδίως σε περιπτώσεις συμβάσεων της σημαντικότητας και του κόστους των υπό αναφορά συμβάσεων.

Για τον διαγωνισμό Δ.Ο. 32/2018 υποβλήθηκαν 3 προσφορές, οι οποίες ικανοποιούσαν τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού και τον Νοέμβριο του 2018 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον προσφοροδότη που είχε εξασφαλίσει την ψηλότερη συνολική βαθμολογία, σύμφωνα με τις πιο πάνω βαρύτερες που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, για το ποσό των €590.200+ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω προσφοροδότης ήταν ο δεύτερος χαμηλότερος σε τιμή, ενώ ο χαμηλότερος σε τιμή προσφοροδότης, η προσφορά του οποίου ανήρχετο σε €545.000+ΦΠΑ, δηλαδή κατά €45.200+ΦΠΑ χαμηλότερη, είχε καταταγεί τελικά τρίτος στη συνολική βαθμολογία. Εναντίον της πιο πάνω απόφασης καταχωρίστηκε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών από ένα εκ των προσφοροδοτών, η οποία με απόφασή της τον Μάρτιο του 2019 ακύρωσε την εν λόγω απόφαση, αφού κατά την εξέταση της προσφυγής η Αναθέτουσα Αρχή (Αστυνομία) δήλωσε ότι δεν είχαν τηρηθεί εκ μέρους της οι όροι των εγγράφων του διαγωνισμού σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών.

Για τον διαγωνισμό αρ. Δ.Ο. 33/2018 είχαν υποβληθεί 4 προσφορές, εκ των οποίων η μία είχε απορριφθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού σύμφωνα με την έκθεσή της δεν ικανοποιούσε τα κριτήρια των βασικών εμπειρογνωμόνων της ομάδας έργου. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης διαπιστώθηκε ότι για την αξιολόγηση των απαιτήσεων των εγγράφων σχετικά με τους βασικούς εμπειρογνώμονες, για τις οποίες είχε υποβληθεί και σχετικό παράπονο/καταγγελία για την οποία γίνεται αναφορά πιο πάνω, η Επιτροπή Αξιολόγησης αναγκάστηκε να καταφύγει σε λεξικό για την ερμηνεία του όρου «διεθνές επίπεδο» που είχε περιληφθεί σε αυτές. Επίσης, παρόλο που μόνο ένας εκ των 4 προσφοροδοτών ικανοποιούσε τις πιο πάνω απαιτήσεις του διαγωνισμού, εντούτοις η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε όπως, με βάση τις πιο πάνω ερμηνείες που είχε η ίδια δώσει, γίνει αποδεκτή η προσφορά και των άλλων δύο προσφοροδοτών, οι οποίοι στην ουσία δεν ικανοποιούσαν την απαίτηση με 5ετή εμπειρία σε διεθνές επίπεδο. Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης, είχε διαφανεί ότι μόνο ένας οικονομικός φορέας μπορούσε να ανταποκριθεί πλήρως στις εν λόγω απαιτήσεις του διαγωνισμού.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τον Απρίλιο του 2019 την ακύρωση και των δύο διαγωνισμών με αρ. Δ.Ο. 32/2018 και 33/2018, αφού και για τους δύο δεν είχαν τηρηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή οι πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, αφού στο στάδιο ανοίγματος των προσφορών είχαν ανοιχθεί και οι δύο φακέλοι (τεχνικός και οικονομικός) μαζί, πριν αρχίσει και ολοκληρωθεί η διαδικασία τεχνικής αξιολόγησης των προσφορών, κατά παράβαση των σχετικών προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού.

Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρούμε ότι παρά τις αναφορές του Αρχηγού Αστυνομίας ότι είχε γίνει έρευνα αγοράς και ο αριθμός των οικονομικών φορέων που θα μπορούσε να υλοποιήσει τα υπό αναφορά έργα ήταν μεν περιορισμένος, αλλά όχι ανύπαρκτος, αυτό δεν επιβεβαιώθηκε στην πράξη, κατά την υποβολή των προσφορών για τον διαγωνισμό αρ. Δ.Ο. 33/2018. Επίσης, η εκ των υστέρων διαφοροποίηση στην ερμηνεία/αξιολόγηση των όρων των προσφορών από την Επιτροπή Αξιολόγησης είναι απαράδεκτη, αφού παραβιάζει τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.

Τον Μάιο του 2019, η Αστυνομία προκήρυξε δύο νέους διαγωνισμούς με το ίδιο αντικείμενο με τους ακυρωθέντες, με αρ. Δ.Ο. 32/2019 και 33/2019 και τις ίδιες εκτιμήσεις κόστους. Από τη μελέτη των εγγράφων των δύο νέων διαγωνισμών διαπιστώθηκε ότι είχαν, μεταξύ άλλων, αφαιρεθεί οι απαιτήσεις για εμπειρία των βασικών εμπειρογνομόνων σε διεθνές επίπεδο, γεγονός που επιβεβαιώνει τις πιο πάνω διαπιστώσεις μας για τον ακυρωθέντα διαγωνισμό με αρ. Δ.Ο. 33/2018, ωστόσο οι βαρύτητες της Τεχνικής και Οικονομικής Προσφοράς είχαν παραμείνει οι ίδιες.

Κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης οι δύο πιο πάνω διαγωνισμοί βρίσκονταν στο στάδιο αξιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών.

Σύσταση: Οι συντελεστές βαρύτητας για την Τεχνική και Οικονομική Προσφορά θα πρέπει να επιλέγονται κατόπιν μελέτης, η οποία θα τεκμηριώνει ότι η ενδεχόμενη κατακύρωση του διαγωνισμού σε υψηλότερη τιμή από τη χαμηλότερη, θα αντισταθμίζεται από την καλύτερη ποιότητα που θα εξασφαλιστεί, προς διασφάλιση της αρχής της ανταποδοτικότητας («value for money»). Ιδίως σε περιπτώσεις θεωρητικών, νοητικών και μη μετρήσιμων κριτηρίων, η βαρύτητα του τεχνικού φακέλου θα πρέπει να περιορίζεται σημαντικά.

8.5 Αυτοματοποιημένο Σύστημα Αναγνώρισης Δακτυλικών Αποτυπωμάτων (Α.Σ.Α.Δ.Α) της Αστυνομίας. Τον Αύγουστο του 2018, ο Αρχηγός της Αστυνομίας ζήτησε με επιστολή από την Υπηρεσία μας τα σχόλια/απόψεις μας σχετικά με τη διαδικασία που θα ακολουθούσε για την αναβάθμιση/αντικατάσταση του Αυτοματοποιημένου Συστήματος Αναγνώρισης Δακτυλικών Αποτυπωμάτων (Α.Σ.Α.Δ.Α). Στην εν λόγω επιστολή παρουσιάστηκαν οι οικονομικές προτάσεις τεσσάρων εταιρειών, οι οποίες είχαν προσκληθεί από την Αστυνομία για παρουσίαση των προϊόντων τους και, σύμφωνα με την Αστυνομία, η πλέον συμφέρουσα πρόταση ήταν αυτή του υφιστάμενου Αναδόχου, του οποίου η προτεινόμενη λύση κόστιζε €354.093 ανά έτος. Σημειώνεται ότι οι προτάσεις των εταιρειών, όπως είχαν περιληφθεί στην πιο πάνω επιστολή της Αστυνομίας, παρουσίαζαν ανομοιομορφία ως προς τη διάρκειά τους.

Η Υπηρεσία μας, χρησιμοποιώντας τα στοιχεία των προτάσεων των εταιρειών και, συγκρίνοντας όσο το δυνατό όμοια δεδομένα/τιμές, ετοίμασε συγκριτικούς πίνακες στους οποίους είχε κοστολογηθεί η νέα λύση Α.Σ.Α.Δ.Α στο σύνολό της. Για σκοπούς απλοποίησης της διαδικασίας σύγκρισης, η Υπηρεσία μας έλαβε υπόψη μόνο τις οικονομικές προτάσεις δύο εταιρειών με τη χαμηλότερη τιμή, η μια εκ των οποίων ήταν

του υφιστάμενου Αναδόχου, αφού οι τιμές των άλλων δύο εταιρειών ήταν κατά πολύ ακριβότερες και, δεν θα πρόσθετε αξία η συμπερίληψή τους στην εν λόγω διαδικασία, σε εκείνο το στάδιο.

Από τα στοιχεία των πιο πάνω συγκριτικών πινάκων, προέκυπτε ότι η πρόταση/λύση που πρόσφερε ο υφιστάμενος Ανάδοχος δεν ήταν η πλέον συμφέρουσα για την Αστυνομία, αφού, σύμφωνα με τους προκαταρκτικούς υπολογισμούς μας και έχοντας αναγάγει τα ποσά σε ετήσιο κόστος, η λύση αυτή θα κόστιζε €354.093 ανά έτος, ενώ η λύση της δεύτερης εταιρείας θα κόστιζε €342.820 ανά έτος.

Τον Οκτώβριο του 2018 πληροφορήσαμε με επιστολή τον Αρχηγό Αστυνομίας για τα πιο πάνω συμπεράσματα/διαπιστώσεις μας. Εκφράσαμε την άποψη ότι, εάν η Αστυνομία θεωρούσε ότι είχε προβεί σε εκτίμηση των μελλοντικών αναγκών της και σύμφωνα με τη μελέτη αυτή θα μπορούσε η διάρκεια της εν λόγω σύμβασης να καθοριστεί σε 10 ή και περισσότερα χρόνια, τότε πιθανό μια μεγαλύτερη σε διάρκεια σύμβαση να συνέτεινε στην εξασφάλιση ακόμα καλύτερων τιμών. Αναφέραμε επίσης ότι σε περίπτωση προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού για το υπό αναφορά σύστημα, το κόστος αναμενόταν να είναι πολύ μικρότερο από το υπολογιζόμενο, εφόσον θα διασφαλιζόταν η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Τέλος, αναφέραμε ότι ήταν ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής, ως ο γνώστης/ειδικός τόσο του υπό αναφορά συστήματος, όσο και της σχετικής αγοράς, να αιτιολογήσει με βάση τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, εάν τεκμηριώνεται και με βάση ποιες πρόνοιες η επιλογή της πρότασης του υφιστάμενου Αναδόχου και αν τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης των οικονομικών φορέων.

Τον Φεβρουάριο του 2019, η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) της Αστυνομίας, εξέτασε και ενέκρινε εισήγηση του Διευθυντή της Διεύθυνσης Οικονομικών για αντικατάσταση και αναβάθμιση του συστήματος Α.Σ.Α.Δ.Α από τον υφιστάμενο Ανάδοχο, ο οποίος έχει εγκαταστήσει και συντηρεί το εν λόγω σύστημα κάτω από τρία διαφορετικά συμβόλαια συντήρησης. Σημειώνεται ότι η πρόταση του υφιστάμενου Αναδόχου αφορούσε στην πλήρη αναβάθμιση του συστήματος, χωρίς οποιαδήποτε χρέωση, υπό την προϋπόθεση της σύμπτυξης των τριών πιο πάνω ετήσιων συμβολαίων συντήρησης σε ένα ενιαίο συμβόλαιο, στην τιμή των €354.093 ανά έτος.

Κατά την εξέταση του θέματος από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) τον Απρίλιο του 2019, η Υπηρεσία μας διαφώνησε με την εισήγηση της Αστυνομίας και εξέφρασε την άποψη ότι η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού ήταν με βάση τα πιο πάνω στοιχεία που μας είχαν δοθεί από την Αστυνομία η πιο ενδεδειγμένη διαδικασία. Για το θέμα του κατεπείγοντος, για το οποίο γινόταν ιδιαίτερη αναφορά στην εισηγητική πρόταση της Αστυνομίας, η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, το μεγάλο χρονικό διάστημα που είχε παρέλθει από την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας, εξέφρασε την άποψη ότι ήταν ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής (Αστυνομία) να προβαίνει στον έγκαιρο προγραμματισμό των εργασιών της και να μην χρησιμοποιεί το κατεπείγον ως μοχλό πίεσης στα αρμόδια όργανα λήψης απόφασης για το θέμα (ΤΕΑΑ, ΚΕΑΑ). Η ΚΕΑΑ αποφάσισε την αναβολή της συζήτησης του θέματος, μέχρις ότου απαντηθεί η πιο πάνω επιστολή μας του Οκτωβρίου του 2018.

Τον Ιούνιο του 2019 ο Αρχηγός Αστυνομίας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, τον Πρόεδρο της ΚΕΑΑ ότι οι πιο πάνω θέσεις της Υπηρεσίας μας είχαν υιοθετηθεί/εφαρμοστεί από την Αστυνομία και για αυτό και δεν είχαν προχωρήσει σε περαιτέρω ενέργειες. Ο λόγος, ανέφερε, που υποβλήθηκε τελικά το εν λόγω αίτημα προς την ΚΕΑΑ, ήταν η νέα πρόταση του υφιστάμενου Αναδόχου, με την οποία πρόσφερε την αντικατάσταση του υφιστάμενου εξοπλισμού και αναβάθμιση του συστήματος συνολικής αξίας €2.500.000

χωρίς οποιοδήποτε οικονομικό κόστος για την Αστυνομία, ζητώντας μόνο την τροποποίηση των τριών (3) υφιστάμενων συμβολαίων συντήρησης με την εταιρεία του.

Τον Ιούλιο του 2019, κατά την εκ νέου εξέταση του θέματος από την ΚΕΑΑ, η Υπηρεσία μας διαφώνησε με την αιτούμενη αλλαγή και τον τρόπο που είχε παρουσιαστεί στην ΚΕΑΑ από την Αστυνομία, αφού θεωρήσαμε ότι με την πιο πάνω αναβάθμιση του εν λόγω συστήματος από την εταιρεία και την αντικατάσταση/ παραχώρηση εξοπλισμού τόσο μεγάλης αξίας, χωρίς επιπρόσθετο κόστος για την Αστυνομία, θα δημιουργείτο δέσμευση για την Αστυνομία (και το Κράτος) για το εν λόγω σύστημα με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, από την οποία μετά την πάροδο των 3 χρόνων που θα έληγαν τα πιο πάνω συμβόλαια συντήρησης δύσκολα θα μπορούσε να απεγκλωβιστεί, με αποτέλεσμα το δημόσιο να βρεθεί προ τετελεσμένων καταστάσεων, λόγω έλλειψης τότε ισάξιων με τα πιο πάνω δεδομένα επιλογών. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι με τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί από την Αστυνομία, η αναβάθμιση του υφιστάμενου συστήματος και η αντικατάσταση/ παραχώρηση νέου εξοπλισμού δεν αποτελούσε τροποποίηση υφιστάμενης σύμβασης κατά την έννοια του Άρθρου 72 του Νόμου Ν.73(Ι)/2016.

Κατά την πιο πάνω εξέταση του θέματος στην ΚΕΑΑ, οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας ανέφεραν, μεταξύ άλλων, ότι η Αστυνομία δεν θα είναι δεσμευμένη με την εν λόγω εταιρεία για ανανέωση της σύμβασης συντήρησης για άλλα 5 χρόνια μετά τη λήξη της, αφού το σύστημα θα ανήκει εξ ολοκλήρου στην Αστυνομία, η οποία θα μπορεί να προκηρύξει νέα προσφορά. Περαιτέρω, έκαναν ιδιαίτερη αναφορά στον κίνδυνο κατάρρευσης του συστήματος σε περίπτωση που δεν εγκριθεί η αναβάθμισή του, λόγω του ότι, όπως ανέφεραν, αποτελείται από πεπαλαιωμένα συστήματα περιορισμένων δυνατοτήτων, τα οποία χρήζουν άμεσης αντικατάστασης, έχει ολοκληρώσει τον κύκλο ζωής του και, λόγω των πολλών δεδομένων με τα οποία επιφορτίζεται καθημερινά, αδυνατεί να ανταποκριθεί με επάρκεια, με ορατό τον κίνδυνο επιβολής κυρώσεων για το Κράτος. Ζήτησαν μάλιστα όπως τα πιο πάνω καταγραφούν στα πρακτικά της ΚΕΑΑ, ούτως ώστε σε περίπτωση κατάρρευσης του συστήματος να μην επιρριφθούν ευθύνες τόσο στον Διευθυντή Υπηρεσίας Εγκληματολογικών Ερευνών, ο οποίος ήταν παρών, όσο και στην Αστυνομία.

Οι πιο πάνω θέσεις της Αστυνομίας είχαν υποβληθεί και γραπτώς με επιστολή της προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της ΚΕΑΑ, κατόπιν υποδείξεως του Προέδρου της, η οποία σημειώνεται ότι δεν είχε κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία μας, παρόλο που αφορούσε ως επί το πλείστον σχόλια/απαντήσεις επί των θέσεων/απόψεών μας που είχαν εκφραστεί σχετικά με το θέμα.

Η ΚΕΑΑ ενέκρινε τελικά την εισήγηση της ΤΕΑΑ για σύμπτυξη των τριών ετήσιων συμβολαίων συντήρησης που διατηρούνταν με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, σε ένα ενιαίο συμβόλαιο στη συνολική τιμή των €354.093 +ΦΠΑ ανά έτος και ως ημερομηνία λήξης της νέας σύμβασης είχε καθοριστεί η 25.5.2022. Στην απόφασή της, η ΚΕΑΑ σημείωσε ότι η διευθέτηση αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον Ανάδοχο για οποιαδήποτε μορφή απαίτησης.

Τον Ιούλιο του 2019, αφού μελετήσαμε την πιο πάνω επιστολή, πληροφορήσαμε, μεταξύ άλλων, τον Αρχηγό της Αστυνομίας τα ακόλουθα:

- Δεν θεωρούσαμε τεκμηριωμένη τη θέση ότι η Αστυνομία δεν θα είναι δεσμευμένη με την εν λόγω εταιρεία για ανανέωση της σύμβασης για άλλα 5 χρόνια μετά τη λήξη της. Η πιο πάνω άποψη της Υπηρεσίας βασιζόταν στο γεγονός ότι όλες σχεδόν οι παρόμοιες περιπτώσεις ανανέωσης συμβάσεων συντήρησης μηχανογραφικών συστημάτων τόσο της Αστυνομίας, όσο και του δημόσιου γενικότερα, γίνονται με απευθείας ανάθεση με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, με την επίκληση της

μοναδικότητας για τεχνικούς λόγους, οι οποίοι επιβάλλουν την συνέχιση των συμβάσεων με τον ίδιο Ανάδοχο, ιδίως σε περιπτώσεις όπως την παρούσα, στην οποία θα γινόταν εξ ολοκλήρου αναβάθμιση του συστήματος, ανανεώνοντας/επιμηκύνοντας τον κύκλο ζωής του πέραν των 3 χρόνων που θα έληγε η υφιστάμενη ενοποιημένη σύμβαση.

- Αναφορικά με τον κίνδυνο κατάρρευσης του συστήματος, η Υπηρεσία μας τόνισε για ακόμα μια φορά ότι την ευθύνη για την εγκατάσταση/λειτουργικότητα του κάθε συστήματος/εξοπλισμού φέρει η εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή και στην προκειμένη περίπτωση η Αστυνομία. Η ευθύνη του μη έγκαιρου προγραμματισμού σε θέματα αναβάθμισης/επιδιόρθωσης εξοπλισμού και οι συνεπαγόμενοι από αυτό κίνδυνοι και ευθύνες βαρύνουν αποκλειστικά την Αστυνομία, η οποία όφειλε να επισημάνει τα πιο πάνω έγκαιρα και όχι με τον τρόπο που παρουσιάζονταν τότε ως μοναδική επιλογή, με μετάθεση μάλιστα των ευθυνών για τα πιο πάνω σε άλλους, εκτός από αυτήν.

Τον ίδιο μήνα, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η Υπηρεσία Εγκληματολογικών Ερευνών είχε εντοπίσει έγκαιρα τους κινδύνους και τον Μάρτιο του 2017 υποβλήθηκε αίτημα στην ηγεσία της Αστυνομίας όπως της δοθεί έγκριση για πρόσκληση εταιρειών που δραστηριοποιούνται με το αντικείμενο, ώστε να προβούν σε παρουσιάσεις με σκοπό την έρευνα αγοράς, αίτημα το οποίο είχε εγκριθεί τον ίδιο μήνα. Έκτοτε, γίνονταν συνεχείς προσπάθειες προς την κατεύθυνση αφενός της επίλυσης των προβλημάτων που παρουσιάζονται και, αφετέρου της ριζικής τους επίλυσης, με την αναβάθμιση ή την αντικατάσταση του Συστήματος Α.Σ.Α.Δ.Α. Όσον αφορά τυχόν περαιτέρω ερωτήματα της Υπηρεσίας μας, η Αστυνομία μάς παρέπεμψε στην ΚΕΑΑ η οποία, όπως ανέφεραν, είχε καταλήξει στην πιο πάνω απόφαση σχετικά με το θέμα.

Είναι άποψη της Υπηρεσίας μας ότι η Αστυνομία, αφού γνώριζε ότι ο κύκλος ζωής του συστήματος έφθανε στο τέλος του, όφειλε έγκαιρα να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για εξασφάλιση ενός νέου συστήματος, και όχι να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να δίδεται πλεονέκτημα στον υφιστάμενο Ανάδοχο, το οποίο θα λειτουργεί θετικά για αυτόν στο επόμενο κομβικό σημείο επιλογής διαδικασίας που θα είναι το 2022 (λήξη σύμβασης), και αρνητικά για το δημόσιο, αφού οι όποιες ενδεχόμενες σκέψεις/ενέργειες για διατήρηση του υφιστάμενου συστήματος το οποίο θα έχει μέχρι τότε αντικατασταθεί και αναβαθμιστεί, θα γίνονται υπό καθεστώς μονοπωλίου, με όλες τις συνεπακόλουθες από αυτό συνέπειες. Επίσης, οι Αναθέτουσες Αρχές θα πρέπει όταν αποτείνονται σε αρμόδια όργανα λήψης αποφάσεων να έχουν ένα εναλλακτικό πλάνο δράσης, σε περίπτωση που το αίτημα τους απορριφθεί, και όχι να εξασκούν πίεση και να μεταθέτουν τις ευθύνες τους σε αυτά.

Σύσταση: Οι Αναθέτουσες Αρχές οφείλουν να παρακολουθούν τον κύκλο ζωής των συστημάτων που έχουν υπό την ευθύνη τους και να σχεδιάζουν έγκαιρα τα επόμενα βήματά τους, με σκοπό την επιλογή της πιο οικονομικής, αποτελεσματικής και αποδοτικής λύσης, τηρουμένων των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης των οικονομικών φορέων και χωρίς να δημιουργούν προϋποθέσεις που θα αφήνουν το Κράτος έρμαιο ιδιωτικών μονοπωλίων.

8.6 Διαγωνισμοί Δ.Ο. 35/2019 και Δ.Ο. 54/2019 για την προμήθεια πεντακόσιων (500) ζευγών αρβύλων επιχειρήσεων. Τον Μάιο του 2019, η Αστυνομία προκήρυξε τον διαγωνισμό Δ.Ο. 35/2019, με προθεσμία υποβολής του στις 25.6.2019 και εκτίμηση δαπάνης €50.000 (€100 για κάθε ζεύγος αρβύλων). Από τον έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας στην εν λόγω διαδικασία, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε τον Ιούλιο του 2019 ότι η Αστυνομία προμηθεύεται τα τελευταία χρόνια άρβυλα μέσω των συμφωνιών πλαίσιο του Γενικού Λογιστηρίου. Λόγω του ότι δεν υπήρχε τότε σε ισχύ

συμφωνία και οι διαδικασίες σύναψης συμφωνίας πλαίσιο για άρβυλα ήταν στο αρχικό στάδιο (κατακύρωση τον Σεπτέμβριο του 2019 και παράδοση τον Φεβρουάριο του 2020) και λόγω της έλλειψης αποθεμάτων, η Αστυνομία προκήρυξε τον Μάιο του 2019 τον διαγωνισμό Δ.Ο.35/2019 για την προμήθεια πεντακόσιων ζευγών αρβύλων επιχειρήσεων με συνοπτική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 90(1)(γ) του Νόμου Ν.73(Ι)/2016 με τέσσερις προεπιλεγέντες οικονομικούς φορείς, για άμεση κάλυψη των αναγκών της.

Στις 9.7.2019 ζητήσαμε από την Αστυνομία να μας αποστείλει την τελική έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού μετά το πέρας της ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

Τελικά, τον Ιούλιο του 2019 ο διαγωνισμός ακυρώθηκε για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Εκ παραδρομής δεν είχαν απαντηθεί ερωτήματα/σχόλια οικονομικού φορέα πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

(β) Η ημερομηνία υποβολής των προσφορών συνέπεσε με την ημέρα της κηδείας του τέως Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία κηρύχθηκε δημόσια αργία, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί σύγχυση και ένας οικονομικός φορέας να υποβάλει την προσφορά του την επομένη, αφού η Αναθέτουσα Αρχή δεν είχε φροντίσει να μεταθέσει έγκαιρα την ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Τον ίδιο μήνα, η Αστυνομία προκήρυξε τον διαγωνισμό Δ.Ο. 54/2019 με το ίδιο αντικείμενο, την ίδια διαδικασία και την ίδια εκτίμηση δαπάνης που είχε ο διαγωνισμός Δ.Ο. 35/2019, προσκαλώντας πέντε οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά, τέσσερις εκ των οποίων είχαν προσκληθεί και στον διαγωνισμό Δ.Ο. 35/2019. Υποβλήθηκαν επτά προσφορές (αφού ένας από τους πέντε οικονομικούς φορείς υπέβαλε τρεις προσφορές με διαφορετικές επιλογές), εκ των οποίων οι τρεις απορρίφθηκαν γιατί δεν πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές. Η χαμηλότερη έγκυρη προσφορά ανήλθε στις €47.225 για την προμήθεια 500 ζευγών αρβύλων (€94.45 ανά ζεύγος) και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2019, με διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης 4 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της.

8.7 Διαγωνισμός Δ.Ο. 28/2019 για την αναβάθμιση και επέκταση του υφιστάμενου κεντρικού συστήματος ενοποιημένων επικοινωνιών του τηλεφωνικού δικτύου της Αστυνομίας (Unified Communications). Τον Απρίλιο του 2019 η Αστυνομία προκήρυξε τον διαγωνισμό Δ.Ο.28/2019 με ανοικτή διαδικασία, με προθεσμία υποβολής του στις 10.6.2019 και εκτίμηση δαπάνης €38.000+ΦΠΑ.

Τον Μάιο του 2019, μετά από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Αρχηγό Αστυνομίας επισημαίνοντας ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν είχαν συμπεριληφθεί οι απαιτήσεις που καταγράφονταν στο αίτημα που υποβλήθηκε για έγκριση προκήρυξης του διαγωνισμού, όπως όλος ο προσφερόμενος εξοπλισμός να είναι μεταξύ άλλων συμβατός με το υφιστάμενο τηλεφωνικό δίκτυο της Αστυνομίας και ο Ανάδοχος να είναι πιστοποιημένος από τον κατασκευαστή του εξοπλισμού, έτσι ώστε να μπορεί να προσφέρει την ανάλογη παραμετροποίηση στα συστήματα και να επιτευχθεί η πλήρης διαλειτουργικότητα με το υφιστάμενο δίκτυο και τα συστήματα της Αστυνομίας.

Ζητήσαμε επίσης από τον Αρχηγό να μας πληροφορήσει κατά πόσον, πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, είχε γίνει έρευνα αγοράς και να μας υποβάλει τα ονόματα των οικονομικών φορέων οι οποίοι πληρούσαν τους όρους/τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Τον ίδιο μήνα ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής και λόγω φόρτου εργασίας η Διεύθυνση Οικονομικών δεν συμπεριέλαβε τους συγκεκριμένους όρους στα έγγραφα του διαγωνισμού και είχε γίνει σχετική τροποποίηση με την έκδοση του Διορθωτικού Σημειώματος αρ. 2. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι παρόλο που γνωρίζουν ότι η Ανάδοχος εταιρεία των υφιστάμενων συστημάτων του τηλεφωνικού δικτύου της Αστυνομίας είναι ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος του κατασκευαστή στην Κύπρο, εντούτοις είχε περιέλθει εις γνώσιν τους ότι υπήρχε και άλλη εταιρεία που πιθανό να μπορούσε να ανταποκριθεί. Ως εκ τούτου, προχώρησαν σε ανοικτό διαγωνισμό, ούτως ώστε να διερευνηθεί η πιθανότητα εξεύρεσης και άλλων οικονομικών φορέων τους οποίους να έχουν υπόψη τους κατά την προκήρυξη μελλοντικών διαγωνισμών.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι από έρευνα αγοράς που είχε γίνει μέσω διαδικτύου και μέσω της επίσημης ιστοσελίδας του κατασκευαστή, είχε διαφανεί ότι για την Κύπρο υπήρχε ένας συνεργάτης (partner) του κατασκευαστή με έδρα την Λευκωσία, που είναι ο Ανάδοχος του υφιστάμενου συστήματος και ένας άλλος συνεργάτης του ίδιου κατασκευαστή με έδρα την Λάρνακα. Ενόψει των πιο πάνω, η Αστυνομία προχώρησε στην προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, αφού θεώρησε ότι πιθανή συμμετοχή και άλλου οικονομικού φορέα θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις ανταγωνισμού προς όφελος του δημοσίου και όχι λόγω επίδειξης οποιουδήποτε ενδιαφέροντος από την άλλη εταιρεία για τον υπό αναφορά διαγωνισμό.

Τελικά, υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά για το ποσό των €37.965 + ΦΠΑ από τον Ανάδοχο του υφιστάμενου συστήματος και η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε την ανάθεση της σύμβασης στον μοναδικό προσφοροδότη, εισήγηση η οποία επικυρώθηκε από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του Αρχηγού Αστυνομίας.

Όπως αποδείχθηκε, οι όροι/απαιτήσεις/προδιαγραφές του διαγωνισμού οδήγησαν στην υποβολή μόνο μίας προσφοράς, ενώ η επιλογή της ανοικτής διαδικασίας έγινε χωρίς να διερευνηθεί πλήρως το ενδεχόμενο επίδειξης ενδιαφέροντος από τον δεύτερο οικονομικό φορέα, πρακτική η οποία ενδείκνυται να γίνεται σε περιπτώσεις όπου είναι εκ των προτέρων γνωστή η περιορισμένη δυνατότητα συμμετοχής στον διαγωνισμό.

Τον Οκτώβριο του 2019, ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι συμφωνούσε με τις πιο πάνω παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας σχετικά με τις προσφορές/ συμβάσεις της Αστυνομίας.

Σύσταση: Η Αστυνομία θα πρέπει να αποφασίζει για τη διαδικασία του διαγωνισμού που θα ακολουθηθεί, στη βάση πλήρους διερεύνησης της αγοράς, έτσι ώστε η επιλεγείσα διαδικασία να διασφαλίζει τα συμφέροντα του δημοσίου. Σε περίπτωση που είναι εκ των προτέρων γνωστό ότι ένας μόνο οικονομικός φορέας έχει την ευχέρεια συμμετοχής στον διαγωνισμό, τότε η επιλογή της ανοικτής διαδικασίας στερεί την αναθέτουσα αρχή από τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης με τον μοναδικό οικονομικό φορέα που υποβάλλει προσφορά.

Γ3. ΤΜΗΜΑ ΦΥΛΑΚΩΝ.

1. Σύστημα αυτόματης πυρανίχνευσης/πυρόσβεσης.

Το 2012, κατά τη διενέργεια επιθεώρησης από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, προέκυψε η ανάγκη προμήθειας και εγκατάστασης συστήματος αυτόματης πυρόσβεσης στο δωμάτιο διακομιστών των Κεντρικών Φυλακών. Σημειώνεται ότι, παρόλο που στον συγκεκριμένο χώρο φυλάσσεται ευαίσθητος εξοπλισμός, εντούτοις απαιτήθηκαν πέραν των τεσσάρων ετών για την προώθηση και υλοποίηση της ηλεκτρομηχανολογικής εγκατάστασης. Η τελική σύνδεση των ηλεκτρικών παροχών των επιμέρους συστημάτων ασφαλείας των Φυλακών που είναι εγκατεστημένα στο δωμάτιο διακομιστών, με τον νέο πίνακα διανομής που είναι συνδεδεμένος με το υπό αναφορά σύστημα πυρόσβεσης, ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2017. Κατά την διάρκεια δοκιμαστικού ελέγχου καλής λειτουργίας του συστήματος διαπιστώθηκε αδυναμία επιτυχούς διασύνδεσής τους με το σύστημα αυτόματης πυρόσβεσης. Αναφορικά με τα παραπάνω γεγονότα, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας του συστήματος πυρόσβεσης με τα επιμέρους συστήματα ασφαλείας των Φυλακών, θα έπρεπε να προηγηθεί η επιτυχής διασύνδεσή τους. Παρόλα αυτά, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Η.Μ.Υ.) δεν φαίνεται να θεώρησε τη συγκεκριμένη εργασία διασύνδεσης των συστημάτων ασφαλείας σημαντική, αφού στις 20.12.2016 προέβη στην έκδοση Πιστοποιητικού Παραλαβής του συγκεκριμένου έργου και στην έγκριση διενέργειας πληρωμής ύψους €14.473 προς τον Ανάδοχο της σύμβασης, πριν την επίτευξη της απαιτούμενης διασύνδεσης, η οποία καταγράφηκε, μαζί με άλλες εργασίες, ως μη ουσιώδης παραμένουσα εργασία που θα έπρεπε να ολοκληρωθεί εντός οκτώ εβδομάδων.
- Επίσης, μετά από την παραλαβή, το αρμόδιο Τμήμα (Η.Μ.Υ.) ενήργησε με σημαντική καθυστέρηση στον προγραμματισμό της εν λόγω εργασίας, όπως και των άλλων παραμενουσών εργασιών, αφού ενημέρωσε τις εμπλεκόμενες εταιρείες, στις οποίες έχουν κατακυρωθεί οι συμβάσεις συντήρησης των πιο πάνω συστημάτων ασφαλείας, μετά από πάροδο ενός έτους, στις 14.12.2017.
- Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο ΥΔΔΤ στις 3.4.2018, τέθηκαν από τον αρμόδιο Υπουργό σαφή χρονοδιαγράμματα ανταπόκρισης των υπεύθυνων λειτουργών της Η.Μ.Υ στη διερεύνηση του συγκεκριμένου τεχνικού προβλήματος. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το υπό αναφορά περιστατικό εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια τόσο του προσωπικού, όσο και των κρατουμένων, η Υπηρεσία μας ανέμενε την άμεση ευαισθητοποίηση των αρμόδιων φορέων για διερεύνηση των αιτιών του συγκεκριμένου προβλήματος και προώθηση των ενδεδειγμένων διορθωτικών ενεργειών. Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι, 20 μήνες μετά την παραλαβή του έργου και παρά τις κατ' επανάληψη υπενθυμητικές επιστολές τόσο του Τμήματος Φυλακών, όσο και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως προς το αρμόδιο Τμήμα Η.Μ.Υ, δεν είχε εκδηλωθεί οποιαδήποτε ενέργεια προς επίλυσή του.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση για προώθηση, το συντομότερο, ενεργειών προς επίλυση του τεχνικού προβλήματος που αφορά στην τελική διασύνδεση των επιμέρους συστημάτων ασφαλείας με την ηλεκτρομηχανολογική εγκατάσταση.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών, μας πληροφόρησε ότι στις 15.2.2019 προσήλθαν στο Τμήμα Φυλακών λειτουργοί του Τμήματος ΗΜΥ, οι οποίοι, στην παρουσία λειτουργών των ανάδοχων εταιρειών, προχώρησαν στις σχετικές ενέργειες

για λειτουργία του συστήματος πυρόσβεσης σε περίπτωση πυρκαγιάς, χωρίς να επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας. Όσον αφορά στις υπόλοιπες εκκρεμείς εργασίες, αυτές έχουν ολοκληρωθεί, εκτός ενός σημείου.

2. Ατομικοί λογαριασμοί κρατουμένων.

Σύμφωνα με τον περί Φυλακών Νόμο (Ν 62(Ι)/1996) και τις πρόνοιες της παραγράφου 32 στους περί Φυλακών Γενικούς Κανονισμούς (ΚΔΠ 12/97), τα χρήματα των νεοεισερχόμενων κατάδικων/υπόδικων που παραδίδονται στον αρμόδιο λειτουργό κατά την είσοδό τους στις φυλακές, καθώς και τα χρήματα που αποστέλλονται ή εμβάζονται στους κρατουμένους, κατατίθενται σε λογαριασμό καταθέσεων και ακολούθως ενημερώνονται σχετικά οι αντίστοιχοι προσωπικοί (ατομικοί) λογαριασμοί των κρατουμένων. Έπειτα από έλεγχο που διενεργήθηκε στους υπό αναφορά λογαριασμούς παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Από τη συμφιλίωση των πιο πάνω λογαριασμών με τον λογαριασμό καταθέσεων, για τους μήνες Δεκέμβριο 2016, καθώς και Οκτώβριο – Δεκέμβριο 2017, διαπιστώθηκε η ύπαρξη ελλείμματος, το οποίο ωστόσο δεν φαίνεται να έχει διερευνηθεί από το Λογιστήριο.

Σύσταση: Ζητήθηκε όπως διερευνηθεί το υπό αναφορά έλλειμμα, ενημερώνοντάς μας σχετικά με τους λόγους δημιουργίας του, καθώς και τις απορρέουσες διορθωτικές ενέργειες για τη λογιστική τακτοποίησή του.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών, μας πληροφόρησε ότι η Προϊστάμενη της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης μελετά τη διαδικασία που ακολουθείται για την τήρηση των ατομικών λογαριασμών κρατουμένων και θα υποβληθεί σχετική έκθεση με εισηγήσεις για βελτίωση της όλης διαδικασίας τήρησης και ελέγχων του πιο πάνω λογαριασμού. Όσον αφορά στις διαφορές που προέκυψαν, δόθηκαν οδηγίες για πλήρη διερεύνησή τους.

(β) Παρόλο που το Τμήμα Φυλακών στην επιστολή του, ημερ. 16.10.2017, μας διαβεβαίωσε πως θα διενεργείται από τον υπεύθυνο του Λογιστηρίου συμφιλίωση των εν λόγω λογαριασμών με τις αντίστοιχες καταστάσεις του Γενικού Λογιστηρίου σε μηνιαία βάση, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι κατά το έτος 2017 διενεργήθηκαν μόνο τρεις συμφιλιώσεις.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καταστάσεις των ατομικών λογαριασμών κρατουμένων εξακολουθούν να τηρούνται σε χειρόγραφη και ηλεκτρονική μορφή τύπου προγράμματος excel, επισημάνθηκε η αναγκαιότητα διενέργειας έκτακτων/αιφνιδιαστικών ελέγχων του Ταμείου, καθώς επίσης συμφιλίωσης των λογιστικών υπολοίπων των πιο πάνω καταστάσεων με τα αντίστοιχα υπόλοιπα των καταστάσεων του Γενικού Λογιστηρίου σε μηνιαία βάση.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών, μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στον Λογιστικό Λειτουργό για συνέχιση της μηνιαίας συμφιλίωσης.

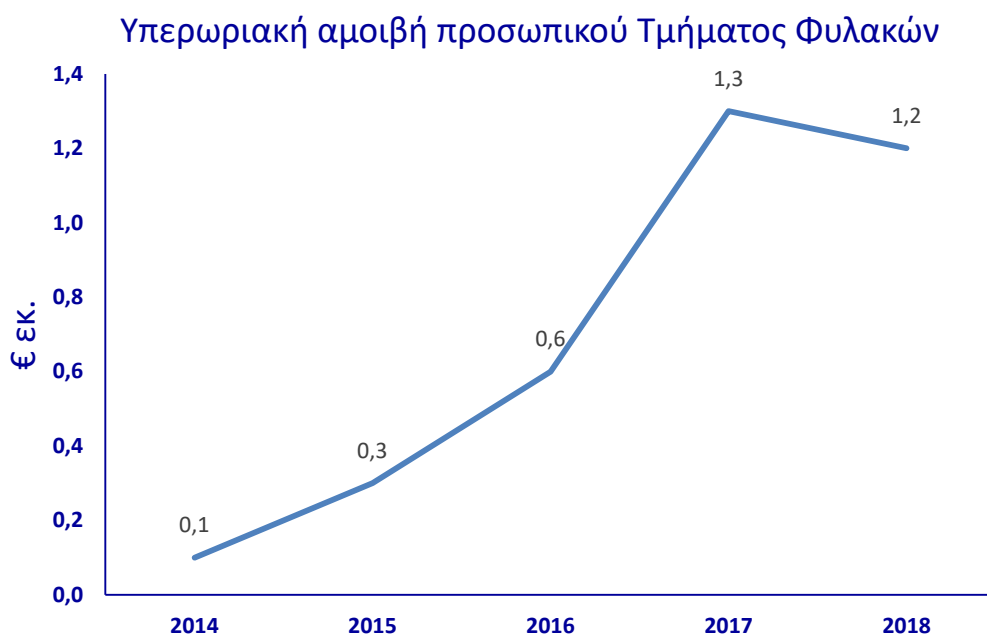
(γ) Παραμένει υπόλοιπο συνολικού ύψους €4.326, το οποίο θα έπρεπε να είχε ήδη επιστραφεί στους δικαιούχους (κρατούμενους), έπειτα από υποβολή σχετικού αιτήματος, κατά την αποφυλάκισή τους. Από περαιτέρω έλεγχο εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις καταθέσεων που παραμένουν αζήτητες πέραν των πέντε ετών από την ημερομηνία αποφυλάκισης των νόμιμων δικαιούχων/καταθετών. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Δημοσιονομικής και Λογιστικής Οδηγίας αρ. 157, οποιεσδήποτε καταθέσεις παραμένουν αζήτητες για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων, πρέπει να μεταφέρονται στον λογαριασμό εσόδων, ύστερα από έγκριση του Γενικού Λογιστή.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, το υπόλοιπο καταθέσεων προέρχεται αποκλειστικά από καταθέσεις των κρατουμένων, έγινε εισήγηση όπως η Διεύθυνση του Τμήματος Φυλακών αποστείλει σχετικό αίτημα προς το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, για μεταφορά των χρηματικών ποσών που πληρούν την πιο πάνω Οδηγία στον λογαριασμό ευημερίας των κρατουμένων, αντί του λογαριασμού εσόδων.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών, μας πληροφόρησε ότι έχουν αποσταλεί επιστολές στη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας για παραχώρηση έγκρισης για μεταφορά στον λογαριασμό ευημερίας των κρατουμένων, του ποσού των €1.632,46, το οποίο παραμένει αζήτητο πέραν των πέντε χρόνων.

3. Υπερωρίες και επιδόματα.

3.1 Υπερωριακή αμοιβή. Η εν λόγω δαπάνη για το έτος 2018 ανήλθε σε €1.206.465, σε σύγκριση με €1.272.691, €568.601 και €309.085 τα έτη 2017, 2016 και 2015, αντίστοιχα. Η αύξηση στις υπερωρίες μετά το 2016 οφείλεται, εν μέρει, στις αυξημένες άδειες ασθενείας δεσμοφυλάκων, στις αυξημένες μεταφορές/συνοδείες καταδίκων το 2017, συγκριτικά με το 2016, στην αύξηση του προσωπικού των περιπόλων και στη μείωση του προσωπικού, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Κονδύλι των υπερωριών αντί το Κονδύλι του επιδόματος βάρδιας.

3.2 Υπερωρίες για τις οποίες παραχωρήθηκε ελεύθερος χρόνος. Κατά το 2017, το προσωπικό των Φυλακών πιστώθηκε με ελεύθερο χρόνο 1.409 ωρών, έναντι υπερωριακής απασχόλησης, από τον οποίο παραχωρήθηκαν εντός του έτους μόνο οι 868 ώρες. Ως αποτέλεσμα, οι συσσωρευμένες ώρες που βρίσκονταν πιστωμένες στο προσωπικό στις 31.12.2017 ανήλθαν στις 16.191 (2016: 15.651).

Στις 18.9.2017 αποστάληκε επιστολή στον Γενικό Διευθυντή του ΥΔΔΤ, στην οποία αναφερόταν το συνολικό ποσό των πιστωμένων ωρών μέχρι 31.12.2014, καθώς επίσης και το ανάλογο ποσό της δαπάνης για τις συγκεκριμένες ώρες. Σε απαντητική επιστολή του ΥΔΔΤ, ημερ. 19.10.2017, αναφέρεται ότι η πληρωμή του συσσωρευμένου ελεύθερου χρόνου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί από τις πιστώσεις που παραχωρήθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών, οι οποίες, ωστόσο, αρκούσαν μόλις για την κάλυψη των κανονικών υπερωριών του Τμήματος Φυλακών.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως ετοιμαστεί νέος κατάλογος ελεύθερου χρόνου, μέχρι 31.12.2014, που να μη συμπεριλαμβάνει τις ώρες του προσωπικού που δεν απασχολείται με το σύστημα βάρδιας, ο οποίος κερδήθηκε κατά το 2014 και να ετοιμαστεί χρονοδιάγραμμα για τη σταδιακή αποπληρωμή του υπόλοιπου προσωπικού. Για το προσωπικό που δεν απασχολείται με το σύστημα βάρδιας, θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για παραχώρηση του ελεύθερου χρόνου.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών, μας ανέφερε ότι ετοιμάστηκε νέος ονομαστικός κατάλογος που αφορά στον ελεύθερο χρόνο μέχρι τις 31.12.2014, στον οποίο φαίνονται οι υπερωρίες που αποζημιώνονται με την παροχή του ελεύθερου χρόνου. Όσον αφορά στο θέμα της παροχής του ελεύθερου χρόνου στο προσωπικό που δεν απασχολείται με το σύστημα βάρδιας, μας ανέφερε ότι αυτό είναι δύσκολο να γίνει στο παρόν στάδιο, λόγω των αυξημένων καθηκόντων σε συνάρτηση με την έλλειψη προσωπικού, ειδικότερα σε δεσμοφύλακες πρώτης γραμμής, καθότι και αυτοί σε αρκετές περιπτώσεις καλούνται να καλύψουν καθήκοντα και ανάγκες που αφορούν το σύστημα βάρδιας.

4. Άδειες ασθενείας.

Από στοιχεία που τηρούνται στο αρμόδιο γραφείο του Τμήματος Φυλακών για το 2017, παρατηρήθηκε ότι από σύνολο 428 εργαζομένων, το 20% έλαβαν άδεια ασθενείας πέραν των 42 ημερών, ενώ ποσοστό περίπου 6% έλαβαν άδεια ασθενείας από 35-42 ημέρες. Το αντίστοιχο ποσοστό για το 2018, μέχρι και τον Ιούλιο, ανέρχεται στο 15% για άδειες ασθενείας πέραν των 42 ημερών και 2% για άδειες ασθενείας από 35-42 ημέρες. Λαμβάνοντας υπόψη τις ελλείψεις που παρατηρούνται στη στελέχωση των Φυλακών, τα ποσοστά αυτά κρίνονται σημαντικά και συνεπώς συστήθηκε η παρακολούθηση του θέματος από τη Διεύθυνση.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε, εντοπίστηκαν ορισμένες περιπτώσεις όπου το προσωπικό καθυστερεί να προσκομίσει τα απαραίτητα ιατρικά πιστοποιητικά/ δικαιολογητικά των αδειών ασθενείας. Επίσης, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις που δεν αναγράφεται η ημερομηνία προσκόμισης του πιστοποιητικού/ δικαιολογητικού.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση για λήψη μέτρων προς πλήρη συμμόρφωση του προσωπικού προς τις ενδοτηματικές εντολές που εκδόθηκαν από το Τμήμα Φυλακών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών, μας ενημέρωσε ότι, πέραν των ενδοτηματικών εντολών που έχουν εκδοθεί, έχει προβεί στην έκδοση νέας ενδοτηματικής εντολής για συμμόρφωση του προσωπικού στο συγκεκριμένο θέμα, με την οποία θα λαμβάνονται αυστηρά μέτρα για συμμόρφωση, εκτός των πειθαρχικών μέτρων, που θα αφορούν στην αφαίρεση ανάλογου χρόνου από τον συσσωρευμένο χρόνο ή ετήσια άδεια. Επιπλέον, μας παρέθεσε μία σειρά από άλλα μέτρα που έλαβε το Τμήμα Φυλακών για μείωση και αποτροπή κατάχρησης των αδειών ασθενείας.

5. Αποθέμα φαρμάκων από Κρατικά Φαρμακεία.

Τα πιο κάτω θέματα εξακολουθούν να υφίσταται, παρόλο που αναφέρθηκαν και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσία μας:

- Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης/καταγραφής των φαρμάκων.
- Δεν έχει οριστεί υπεύθυνος για την τήρηση του αποθέματος των φαρμάκων.
- Δεν διενεργείται επαλήθευση του αποθέματος φαρμάκων.

Σύσταση: Για την αντιμετώπιση των ανωτέρω θεμάτων, έγινε εισήγηση όπως επισπευσθεί η διαδικασία απόσπασης φαρμακοποιού στο Τμήμα Φυλακών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών μάς ενημέρωσε ότι έχει αποσταλεί σχετική επιστολή προς το Υπουργείο Υγείας για προώθηση των απαιτούμενων ενεργειών.

6. Προσωπικά αντικείμενα κρατουμένων.

6.1 Από έλεγχο που έγινε στο Τμήμα Παραλαβής διαπιστώθηκε ότι οι φάκελοι που τηρούνται τα προσωπικά αντικείμενα των κρατουμένων δεν ήταν σφραγισμένοι, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Ενδοτμηματικής Οδηγίας που εκδόθηκε στις 11.10.2017. Όπως πληροφορηθήκαμε, η σφράγιση των φακέλων είναι πρακτικά αδύνατη, για τον λόγο ότι ανοίγονται συχνά για τοποθέτηση ή αφαίρεση αντικειμένων σε/από αυτούς.

Σύσταση: Υποδείχθηκε η ανάγκη εξεύρεσης άλλων τρόπων φύλαξης των αντικειμένων των κρατουμένων, όπως π.χ. κατασκευή προσωπικών θυρίδων.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών μάς ενημέρωσε ότι έχει εκδοθεί σχετική ενδοτμηματική εντολή, με την οποία ρυθμίζεται το θέμα της ασφαλέστερης φύλαξης των προσωπικών αντικειμένων των κρατουμένων.

6.2 Διάφορα αντικείμενα, όπως κινητά τηλέφωνα, παραλαμβάνονται στην είσοδο των φυλακών, καταγράφονται σε ειδικό έντυπο (Φ132) και ακολούθως παραδίδονται στο Τμήμα Αποθήκης Ηλεκτρονικών.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το Τμήμα Αποθήκης Ηλεκτρονικών βεβαιώνει την παραλαβή των αντικειμένων με υπογραφή στο έντυπο.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών μάς ενημέρωσε ότι έχει εκδοθεί σχετική ενδοτμηματική εντολή, με την οποία ρυθμίζεται το θέμα της βεβαίωσης παραλαβής των προσωπικών αντικειμένων από τα μέλη της Αποθήκης Ηλεκτρονικών, με υπογραφή τους στο έντυπο Φ132.

6.3 Αζήτητα αντικείμενα. Σύμφωνα με τον κατάλογο που παρουσιάστηκε στην Υπηρεσία μας, σχετικά με αζήτητα αντικείμενα που ανήκουν σε αποφυλακισθέντες κρατούμενους, υπάρχουν αντικείμενα που παραμένουν αζήτητα για πέραν των δέκα ετών. Σε επιστολή του Τμήματος Φυλακών προς την Υπηρεσία μας για τον έλεγχο του 2016, αναφέρεται ότι θα ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται στους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών.

Σύσταση: Λόγω του ότι οι Κανονισμοί Κυβερνητικών Αποθηκών δεν προβλέπουν οτιδήποτε για τη συγκεκριμένη περίπτωση, έγινε εισήγηση όπως καθοριστούν συγκεκριμένες διαδικασίες από το Τμήμα Φυλακών, που να προνοούν για τον χειρισμό των συγκεκριμένων αντικειμένων.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Φυλακών μάς ενημέρωσε ότι έχει εκδοθεί σχετική ενδοτμηματική εντολή για τη διαδικασία διάθεσης των αζήτητων αντικειμένων.

7. Προσφορές/συμβάσεις.

Διαγωνισμός αρ. Τ.Φ. 8/2019 για την προμήθεια αλεξίσφαιρων γιλέκων και βαλλιστικών πλαισίων επιπέδου IV για τις ανάγκες του Τμήματος Φυλακών.

Τον Απρίλιο του 2019 το Τμήμα προκήρυξε τον διαγωνισμό Τ.Φ. 8/2019, για την προμήθεια αλεξίσφαιρων γιλέκων και βαλλιστικών πλαισίων επιπέδου IV. Από έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας στην εν λόγω διαδικασία, στα πλαίσια διερεύνησης καταγγελίας, τον Ιούλιο του 2019 πληροφορήσαμε τη Διευθύντρια του Τμήματος τα ακόλουθα:

(α) Σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα, με το οποίο ζητήθηκε τον Ιανουάριο του 2019 και λήφθηκε η έγκριση προκήρυξής του, ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε με συνοπτική διαδικασία, με βάση το άρθρο 90(1)(γ) του Νόμου Ν.73(Ι)/2016 και με συνολική εκτίμηση δαπάνης €34.500. Ωστόσο, στα έγγραφα του διαγωνισμού αναγραφόταν, ως εκτίμηση δαπάνης, το ποσό των €45.000 + ΦΠΑ.

(β) Τον Ιούλιο του 2018, η Αστυνομία είχε προκηρύξει τον διαγωνισμό Δ.Ο. 30/2018, με το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο, με ανοικτή διαδικασία και κριτήριο ανάθεσης την χαμηλότερη τιμή ανά είδος, όπου υποβλήθηκαν έντεκα (11) προσφορές από δέκα (10) διαφορετικούς οικονομικούς φορείς.

(γ) Στον διαγωνισμό Τ.Φ. 8/2019 του Τμήματος Φυλακών προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς, εκ των οποίων μόνο ο ένας από αυτούς είχε υποβάλει προσφορά και στον πιο πάνω διαγωνισμό της Αστυνομίας.

(δ) Οι τιμές μονάδος των χαμηλότερων προσφορών των πιο πάνω διαγωνισμών ήταν ως ακολούθως:

Είδος	Δ.Ο. 30/2018		Τ.Φ. 8/2019	
	Ποσότητα	Τιμή μονάδος	Ποσότητα	Τιμή μονάδος
A – αλεξίσφαιρα γιλέκα επιπέδου IIIA	348 ± 20%	€161	20	€732 (KR2 & SP2)
B – βαλλιστικά πλαίσια	696± 20%	€72 επιπέδου III	40	€130 επιπέδου IV
Γ - αλεξίσφαιρα γιλέκα εσωτερικού τύπου επιπέδου IIIA	50	€189,25	20	€632

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω τιμές του διαγωνισμού της Αστυνομίας είναι αυτές στις οποίες έγινε ανάθεση της σύμβασης τον Φεβρουάριο του 2019, ενώ οι τιμές του διαγωνισμού του Τμήματος Φυλακών, οι οποίες ήταν κατά πολύ ψηλότερες, ήταν αυτές στις οποίες γινόταν σύσταση για κατακύρωση με βάση τη σχετική έκθεση αξιολόγησης.

(ε) Με την έκθεσή της, η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείτο όπως η αξιολόγηση των δειγμάτων για το είδος B (βαλλιστικά πλαίσια επιπέδου IV) γίνει μετά την κατακύρωση και πριν την παραλαβή των υλικών, γεγονός το οποίο, ωστόσο, παραβίαζε ουσιώδη όρο/πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού, με βάση την οποία προσφορές που δεν θα συνοδεύονται με τα πιο πάνω δείγματα δεν θα αξιολογούνταν.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με γραπτές επιστολές όλων των προσφοροδοτών, δεν μπορούσαν να φέρουν δείγματα των εν λόγω βαλλιστικών πλαισίων, καθότι θεωρούνται στρατιωτικό υλικό και απαιτείται ειδική άδεια εξαγωγής, η οποία χορηγείται με την παραγγελία και θα χρειαζόταν 6-12 εβδομάδες για να εξασφαλιστεί.

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι για τον υπό αναφορά διαγωνισμό, (Τ.Φ. 8/2019) δεν είχε διεξαχθεί ικανοποιητική έρευνα αγοράς πριν την προκήρυξη του, με αποτέλεσμα να εξασφαλιστούν πολύ ψηλότερες τιμές, σε σχέση με αυτές της Αστυνομίας, για ίδια (είδος Γ) ή παρόμοια (είδος A και είδος B) είδη. Συγκεκριμένα, για το είδος Γ, όπου οι προδιαγραφές ήταν εντελώς ίδιες και στους δύο διαγωνισμούς, η τιμή μονάδος της χαμηλότερης προσφοράς του διαγωνισμού Τ.Φ.

8/2019 ήταν πέραν της τριπλάσιας από την τιμή μονάδος της χαμηλότερης προσφοράς του διαγωνισμού Δ.Ο. 30/2018.

Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως σε περίπτωση που το Τμήμα αποφασίσει την ακύρωση του διαγωνισμού, εξετάσει το ενδεχόμενο όπως οι ανάγκες του ικανοποιηθούν μέσω νέου ανοικτού διαγωνισμού της Αστυνομίας με παρόμοιο αντικείμενο, ο οποίος είχε προκηρυχθεί τον Ιούλιο του 2019 με προθεσμία υποβολής των προσφορών στις 30.8.2019, ζητώντας προς τούτο από την Αστυνομία την ανάλογη τροποποίηση της ποσότητας για το κάθε είδος του αντικειμένου του διαγωνισμού.

Τον ίδιο μήνα, η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι μετά τη λήψη των παρατηρήσεων/εισηγήσεών μας, η Επιτροπή Αξιολόγησης αποφάσισε ομόφωνα την ακύρωση του διαγωνισμού, απόφαση η οποία είχε επικυρωθεί από τον Προϊστάμενο της Αναθέτουσας Αρχής. Επίσης, μας ενημέρωσε ότι είχε αποταθεί αμέσως στον Κλάδο Δημοσίων Συμβάσεων της Διεύθυνσης Οικονομικών της Αστυνομίας, ζητώντας τη συμπερίληψη των αναγκών του Τμήματος σχετικά με τα αλεξίσφαιρα γιλέκα και βαλλιστικά πλαίσια στον πιο πάνω νέο ανοικτό διαγωνισμό της Αστυνομίας.

Τον Αύγουστο του 2019, η Διευθύντρια του Τμήματος μάς ενημέρωσε ότι η Αστυνομία τους πληροφόρησε ότι δεν μπορούσε να συμπεριλάβει τις υπό αναφορά ανάγκες του Τμήματος στον πιο πάνω διαγωνισμό της, λόγω διαφορών στις προδιαγραφές, αλλά ήταν πρόθυμη να αυξήσει την ποσότητα των αλεξίσφαιρων γιλέκων ή/και βαλλιστικών πλαισίων εάν το Τμήμα αποδεχόταν τις προδιαγραφές που είχαν καθοριστεί στον διαγωνισμό της ως είχαν. Ενόψει των πιο πάνω, η Διευθύντρια του Τμήματος ζήτησε από την Υπηρεσία μας να την ενημερώσει κατά πόσο μπορούσε να προχωρήσει με την προκήρυξη νέου διαγωνισμού, ώστε να εξασφαλίσει αλεξίσφαιρα γιλέκα με βαλλιστικό πλαίσιο επιπέδου IV, που απαιτούνταν για την ικανοποίηση των αναγκών του Τμήματός της.

Τον ίδιο μήνα, πληροφορήσαμε τη Διευθύντρια του Τμήματος ότι η όποια απόφαση για διενέργεια διαγωνισμού, βάσει των νενομισμένων διαδικασιών, είναι αρμοδιότητα της εκάστοτε Αναθέτουσας Αρχής και όχι της Υπηρεσίας μας. Σε περίπτωση δε που το Τμήμα αποφάσιζε τη διενέργεια νέου διαγωνισμού, εισηγηθήκαμε όπως, λαμβάνοντας υπόψη και τους λόγους ακύρωσης του ακυρωθέντος διαγωνισμού, γίνει ικανοποιητική έρευνα αγοράς πριν την προκήρυξή του, από την οποία θα προέκυπτε, μεταξύ άλλων, η εκτίμηση δαπάνης, η διαδικασία προκήρυξης του διαγωνισμού, το κριτήριο ανάθεσης, οι τεχνικές προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης και η διάρκεια εκτέλεσής της, στοιχεία τα οποία θα έπρεπε να εγκριθούν από το αρμόδιο προς τούτο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής.

Τον Οκτώβριο του 2019, η Διευθύντρια Τμήματος Φυλακών μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- Η διαφορά στην εκτίμηση δαπάνης δεν επηρέαζε την εξέλιξη του διαγωνισμού, αφού υπήρχαν οι διαθέσιμες πιστώσεις.
- Η επιλογή των τεσσάρων οικονομικών φορέων έγινε από το αρμόδιο Γραφείο Ασφαλείας και αφού εξασφαλίστηκε γραπτώς η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό.
- Πριν τη λήψη απόφασης για την αξιολόγηση των δειγμάτων ενός εκ των ειδών του διαγωνισμού μετά την κατακύρωση της προσφοράς, κατά παράβαση των σχετικών προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού, λήφθηκε η άποψη λειτουργού της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ο οποίος τους καθοδήγησε και για τον

τρόπο με τον οποίο θα δέσμευαν τον Ανάδοχο για να παραδώσει τα γιλέκα σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

- Σε περίπτωση που προκηρυχθεί νέος διαγωνισμός θα ακολουθηθούν οι συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει, πριν την προκήρυξη διαγωνισμών και κυρίως με συνοπτική διαδικασία και προεπιλογή οικονομικών φορέων, να προβαίνει σε ουσιαστική έρευνα αγοράς μέσω προκαταρκτικών διαβουλεύσεων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι απευθύνεται σε ικανοποιητικό αριθμό προσφοροδοτών, οι οποίοι δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να είναι μόνον 4. Με τον τρόπο αυτό ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας για συνοπτικές διαδικασίες, και διασφαλίζεται η ευρύτητα συμμετοχής, μέσω της οποίας εξασφαλίζεται η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση αποδεικνύεται ότι η χρήση ανοικτών διαδικασιών για την ικανοποίηση συνολικών αναγκών της Δημοκρατίας, σε μεγαλύτερες ποσότητες, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές εξοικονομήσεις.

Γ4. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

1. Εξοπλισμός έρευνας, διάσωσης και πυρόσβεσης των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.

Για σκοπούς πυρόσβεσης και διάσωσης, σε περίπτωση αεροπορικού δυστυχήματος στην περιοχή των αλυκών γύρω από το αεροδρόμιο Λάρνακας και για κάλυψη τέτοιου ενδεχόμενου στη θαλάσσια περιοχή γύρω από το αεροδρόμιο Πάφου, προέκυψε ανάγκη για αγορά hovercrafts και θαλάσσιων σκαφών, αντίστοιχα, μέρος του κόστους αγοράς των οποίων θα καλυφθεί (50%) από τον Διαχειριστή των δύο αερολιμένων.

1.1 Θαλάσσια σκάφη για το Αεροδρόμιο Πάφου. Παρόλο που τα δύο θαλάσσια σκάφη παραλήφθηκαν από τον Διαχειριστή για το αεροδρόμιο Πάφου στις 8.4.2015, εντούτοις εκκρεμεί η παραλαβή τους από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, αφού επρόκειτο να διατεθούν στον Πυροσβεστικό Σταθμό του αεροδρομίου Πάφου. Η καθυστέρηση στην παραλαβή τους οφείλεται στην έλλειψη προσωπικού που υπηρετεί σε βάρδιες, καθώς και στη μη ολοκλήρωση της εκπαίδευσης του υφιστάμενου προσωπικού στη χρήση τέτοιων μέσων.

Επίσης, μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου, εκκρεμούσε η υπογραφή μνημονίου συναντίληψης μεταξύ του Διαχειριστή, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κέντρου Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης, ως προς τη διαχείριση των υπό αναφορά σκαφών. Αργότερα, ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς ενημέρωσε ότι επήλθε συμφωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων πλευρών και υπογράφηκε σχετικό Μνημόνιο Συναντίληψης.

Σύσταση: Λήψη μέτρων, ώστε, χωρίς άλλη καθυστέρηση, τα δύο σκάφη να παραληφθούν από την Πυροσβεστική Υπηρεσία για κάλυψη των αναγκών του αεροδρομίου Πάφου.

1.2 Hovercrafts για το αεροδρόμιο Λάρνακας. Μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου εκκρεμούσε η παραλαβή των εν λόγω σκαφών. Ακολούθως, ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς ενημέρωσε ότι τα σκάφη έχουν αφιχθεί στην Κύπρο και παραληφθεί από τον Διαχειριστή και όταν ολοκληρωθεί η εκπαίδευση του εμπλεκόμενου προσωπικού, θα τεθούν σε επιχειρησιακή ετοιμότητα.

2. Αγορά μηχανοκίνητων οχημάτων.

Στον Προϋπολογισμό του 2016 περιλήφθηκε πρόνοια για αγορά δύο οχημάτων πρώτης εξόδου 2.000 λίτρων νερού και δύο οχημάτων διάσωσης 4X4, 1.000 λίτρων νερού. Για τα πιο πάνω οχήματα προκηρύχθηκαν δύο προσφορές και σύμφωνα με τα συμβόλαια που υπογράφηκαν στις 31.12.2015, η παράδοση των πιο πάνω οχημάτων θα έπρεπε να υλοποιηθεί μέσα σε 12 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής των συμβολαίων, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2016. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου είχαν παραληφθεί από την Πυροσβεστική Υπηρεσία μόνο τα οχήματα πρώτης εξόδου 2.000 λίτρων νερού, ενώ εκκρεμούσε ακόμα η παραλαβή των δύο οχημάτων διάσωσης 4X4 1.000 λίτρων νερού.

Αργότερα, ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι όλα τα πιο πάνω οχήματα έχουν πλέον παραληφθεί. Επίσης, μας ενημέρωσε ότι, μετά από αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α), στους προμηθευτές των οχημάτων επιβλήθηκαν οι προβλεπόμενες ρήτρες καθυστέρησης και πρόστιμα.

3. Υπερωριακή αμοιβή.

Κατά την 31.12.2017, στις κάρτες υπερωριών του προσωπικού βρίσκονταν πιστωμένες 9.864,90 ώρες, σε σύγκριση με 7.845,21 στις 31.12.2016, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 2.019,69 ωρών ή ποσοστό 26%.

Εκφράστηκε η άποψη ότι η μεγάλη αύξηση των ωρών υπερωριακής απασχόλησης που βρίσκονται σε εκκρεμότητα θα πρέπει να προβληματίσει την Πυροσβεστική Υπηρεσία και θα πρέπει να ληφθούν αμέσως μέτρα για αντιμετώπιση του προβλήματος.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς ενημέρωσε ότι το πρόβλημα με τη συσσώρευση των υπερωριών εξακολουθεί να υφίσταται και καταβάλλεται προσπάθεια, ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο, για παραχώρησή τους. Όπως μας ανέφερε, το πρόβλημα οφείλεται στην αύξηση του αριθμού των πυρκαγιών, στην έλλειψη προσωπικού και στην μετατροπή των ημεραργιών σε υπερωρίες που δεν κατέστη δυνατόν να παραχωρηθούν.

4. Πυροπροστασία.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Αρχηγείο Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, για σκοπούς πυροπροστασίας η Υπηρεσία παρέχει πληθώρα υπηρεσιών, όπως επιθεωρήσεις οικοδομών και βιομηχανικών μονάδων, εξετάσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων για έκδοση άδειας οικοδομής και πολεοδομικής άδειας κ.ά., χωρίς καμιά χρέωση.

Έγινε εισήγηση όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο επιβολής τελών για παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες. Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι επί του παρόντος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κρίνει ότι δεν ενδείκνυται να καθοριστούν τέλη για τις επιθεωρήσεις υποστατικών, οικοδομών, υδροστομιών πυρόσβεσης και τις εξετάσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων που προβαίνει η Πυροσβεστική Υπηρεσία για έκδοση πιστοποιητικών καταλληλότητας, πιστοποιητικών έγκρισης και πολεοδομικής άδειας ή άδεια οικοδομής, καθότι οι υπηρεσίες αυτές ουσιαστικά παρέχονται σε άλλες κρατικές Υπηρεσίες, όπως Επαρχιακές Διοικήσεις, Δήμους, Πολεοδομικές Αρχές, οι οποίες εισπράττουν τέλη και δικαιώματα από αιτητές για άδειες που εκδίδονται.

5. Προσφορές/συμβάσεις.

Διαγωνισμός αρ. Π.Υ.107 (06/2018) για την προμήθεια και συντήρηση ενός κινητού Κέντρου Ελέγχου . Τον Μάρτιο του 2018, η Πυροσβεστική Υπηρεσία (ΠΥ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και συντήρηση ενός κινητού Κέντρου Ελέγχου (ΚΕ), με εκτίμηση δαπάνης ύψους €565.500+ΦΠΑ.

Στα πλαίσια διερεύνησης πληροφοριών/ισχυρισμών, οι οποίες είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, ότι οι καθορισμένες στα έγγραφα του διαγωνισμού απαιτήσεις/τεχνικές προδιαγραφές ήταν υπερβολικές, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες της ΠΥ, με το ανάλογο αντίκτυπο στο κόστος το οποίο θα καλείτο να καταβάλει η Δημοκρατία, ζητήσαμε τον Απρίλιο του 2018 από τον Διευθυντή της ΠΥ, τονίζοντας ότι δεν υπήρχε πρόθεση από την Υπηρεσία μας να υπεισέλθει στα επιχειρησιακά θέματα, με βάση τα οποία είχαν καθορίσει τις ανάγκες τους, να μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(α) Στη βάση ποιών δεδομένων είχαν καθοριστεί οι τεχνικές προδιαγραφές/απαιτήσεις του διαγωνισμού, αποστέλλοντάς μας τυχόν μελέτες στις οποίες αυτές έχουν βασιστεί.

(β) Κατά πόσο στα πλαίσια καθορισμού των πιο πάνω τεχνικών προδιαγραφών/ απαιτήσεων, είχαν διερευνήσει τον τύπο/μέγεθος/διαμόρφωση του αντίστοιχού εξοπλισμού, ο οποίος χρησιμοποιείται σε άλλες χώρες παρόμοιου μεγέθους και συνθηκών με την Κύπρο, για κάλυψη των αναγκών των αντίστοιχων Πυροσβεστικών Υπηρεσιών σε κινητά ΚΕ, αποστέλλοντάς μας αντίγραφα της σχετικής διερεύνησης.

Πέραν των πιο πάνω, υποβάλαμε τις απόψεις/εισηγήσεις μας για τροποποίηση ορισμένων προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού, οι οποίες κατά την άποψη μας, είτε ήταν περιοριστικές και ενδεχομένως να παραβίαζαν τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης των οικονομικών φορέων, είτε επιβάρυναν – αχρείαστα κατά την άποψή μας – το κόστος της προσφοράς και, κατ' επέκταση, αυτό της σύμβασης το οποίο θα καταβαλλόταν από το δημόσιο.

Τον ίδιο μήνα, ο Διευθυντής της ΠΥ απέστειλε στην Υπηρεσία μας μελέτη, η οποία είχε ετοιμαστεί από τριμελή Επιτροπή, την οποία είχε ο ίδιος διορίσει τον Μάιο του 2017 και η οποία είχε καθοδηγηθεί από τον ίδιο για συγκεκριμένες ανάγκες λειτουργίας ενός σύγχρονου προωθημένου Κέντρου Ελέγχου Επιχειρήσεων πολλαπλής χρήσεως, για την αντιμετώπιση γενικής φύσεως καταστροφών. Όσον αφορά στις εισηγήσεις μας, σχετικά με συγκεκριμένες πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, μας πληροφόρησε ότι είχαν δοθεί οδηγίες και είχαν εφαρμοστεί πλήρως οι υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι για το εν λόγω Κέντρο είχε εξασφαλιστεί η σύμφωνη γνώμη του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος Ελλάδας, για αύξηση του Προϋπολογισμού της ΠΥ Κύπρου κατά €430.000, στα πλαίσια της εγκεκριμένης πράξης που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg V.A 2014-2020 μεταξύ των δύο Υπηρεσιών, το οποίο εάν απαιτηθεί θα μεταφέρεται και στην Ελλάδα σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Τέλος, μας πληροφόρησε πως ήταν άξιο αναφοράς ότι για τον διαγωνισμό είχαν μέχρι τότε επιδείξει ενδιαφέρον 25 οικονομικοί φορείς, γεγονός που επιδείκνυε το τεράστιο ενδιαφέρον από εταιρείες τόσο του εσωτερικού, όσο και του εξωτερικού και αυτό ήταν προς όφελος του κράτους για την εξασφάλιση καλύτερης συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς.

Τον Ιούνιο του 2018 πληροφορήσαμε, μεταξύ άλλων, τον Διευθυντή της ΠΥ ότι παρά το γεγονός ότι, όπως μας ανέφερε με τη μελέτη την οποία μας είχαν υποβάλει απαντώνταν όλα ανεξαιρέτα τα ερωτήματα που είχαμε θέσει, εντούτοις σε αυτή δεν περιλαμβάνονταν στοιχεία σχετικά με τον τύπο/μέγεθος/διαμόρφωση του αντίστοιχου εξοπλισμού, ο οποίος χρησιμοποιείται σε άλλες χώρες παρόμοιου μεγέθους και συνθηκών με την Κύπρο. Σημειώσαμε δε ότι στην εν λόγω μελέτη αναφερόταν, μεταξύ άλλων, ότι είχαν πραγματοποιηθεί πολλαπλές επισκέψεις σε άλλες Υπηρεσίες που είχαν παρόμοια οχήματα και σε ιστότοπους, για να εξεταστούν υπάρχοντα οχήματα που χρησιμοποιούν άλλες Υπηρεσίες στο εξωτερικό. Η πιο πάνω πληροφόρηση ήταν κατά την άποψή μας σημαντική, αφού θα αποτελούσε μέτρο σύγκρισης, το οποίο θα έπρεπε να ληφθεί σοβαρά υπόψη στα πλαίσια μιας τέτοιας μελέτης και η οποία θα απαντούσε εν μέρει τεκμηριωμένα στον ισχυρισμό περί υπερβολικών απαιτήσεων στον υπό αναφορά διαγωνισμό.

Τον Ιούλιο του 2018, ο Διευθυντής της ΠΥ μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι μια φυσική καταστροφή ή μια κατάσταση εθνικής κρίσης δεν επηρεάζεται από το μέγεθος της χώρας ή τις κλιματολογικές συνθήκες, αλλά η λειτουργία Συντονιστικού Κέντρου επιβάλλεται από την ανάγκη συντονισμού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών για τη διαχείριση της κατάστασης. Όσον αφορά στη μελέτη άλλων Πυροσβεστικών

Υπηρεσιών, μας πληροφόρησε ότι παρόμοια οχήματα διαθέτει το Ισραήλ και το Ηνωμένο Βασίλειο, τα οποία υποστηρίζονται από άλλα 3 ή 4 οχήματα, ενώ στον δικό τους σχεδιασμό ένα όχημα θα μεταφέρει όλον τον εξοπλισμό και θα διαθέτει αίθουσα συνεδριάσεων ικανή να φιλοξενήσει τις αρμόδιες υπηρεσίες αναλόγως της κρίσης.

Τελικά, τον Αύγουστο του 2018, το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, εφόσον οι δύο προσφορές που είχαν υποβληθεί δεν ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών, ενώ οι τιμές τους ανέρχονταν σε €954.956+ΦΠΑ και €971.456+ΦΠΑ, αντίστοιχα, οι οποίες κρίθηκαν υπερβολικά ψηλές, σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης. Κατά την εξέταση του θέματος, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας στο Συμβούλιο Προσφορών ανέφερε ότι σε περίπτωση προκήρυξης νέου διαγωνισμού για το εν λόγω ΚΕ, θα ήταν χρήσιμο να προηγηθεί έρευνα αγοράς για το είδος, μέγεθος και χαρακτηριστικά των ΚΕ που διαθέτουν άλλες χώρες των οποίων οι ανάγκες προσομοιάζουν με αυτές της Κύπρου, στοιχεία τα οποία είχαν ζητηθεί, μεταξύ άλλων, από την Υπηρεσία μας και πριν την υποβολή των προσφορών του ακυρωθέντος διαγωνισμού, αλλά δεν είχαν δοθεί.

Τον Ιούλιο του 2019, η ΠΥ προκήρυξε νέο ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και συντήρηση κινητού Κέντρου Ελέγχου, με αισθητά μειωμένες απαιτήσεις, σε σύγκριση με τον ακυρωθέντα διαγωνισμό, κυρίως όσον αφορά στο μέγεθος και τον εξοπλισμό του, με εκτίμηση δαπάνης ύψους €705.500+ΦΠΑ. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον ίδιο μήνα από τον Διευθυντή ΠΥ να μας πληροφορήσει κατά πόσο πριν την προκήρυξη του υπό αναφορά διαγωνισμού έχει προηγηθεί έρευνα αγοράς για το είδος, μέγεθος και χαρακτηριστικά των Κέντρων Ελέγχου/Σταθμών Διοίκησης που διαθέτουν άλλες χώρες, των οποίων οι ανάγκες προσομοιάζουν με αυτές της Κύπρου, υποβάλλοντάς μας σχετική τεκμηρίωση, έτσι ώστε να αποφευχθούν παρόμοιες με τον ακυρωθέντα διαγωνισμό καταστάσεις, οι οποίες οδήγησαν τελικά στην ακύρωση του διαγωνισμού και τη μη υλοποίηση του υπό αναφορά έργου. Επίσης, ζητήσαμε να μας πληροφορήσει πώς είχε υπολογιστεί η εκτίμηση δαπάνης του υπό αναφορά διαγωνισμού, υποβάλλοντάς μας σχετική τεκμηρίωση και πώς αιτιολογείται το γεγονός ότι παρόλο που οι απαιτήσεις του ήταν μειωμένες σε σχέση με τον ακυρωθέντα, εντούτοις η εκτίμηση δαπάνης ήταν αυξημένη κατά €140.000 (25% δηλαδή αύξηση).

Τον Αύγουστο του 2019, ο Αν. Διευθυντής της ΠΟΥ μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι πριν την προκήρυξη του νέου διαγωνισμού είχε προηγηθεί έρευνα σχετικά με το είδος, το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά των Κέντρων Ελέγχου/Σταθμών Διοίκησης που διαθέτουν άλλες Υπηρεσίες/Σώματα τόσο στην Κύπρο, όσο και σε άλλες χώρες, των οποίων όχι μόνο οι ανάγκες, αλλά και ο τρόπος διοίκησης προσομοιάζουν με αυτές της Κύπρου. Όσον αφορά στην περίπτωση του πρώτου ακυρωθέντα διαγωνισμού, ήταν φανερό, όπως μας ανέφερε, ότι η εκτίμηση κόστους ήταν εξωπραγματική, ενώ για τον νέο διαγωνισμό η εκτίμηση είχε γίνει προσεκτικά και κατά την άποψή τους, πολύ κοντά στην πραγματικότητα.

Από τα πιο πάνω διαπιστώνεται ότι, οι ισχυρισμοί οι οποίοι είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, ότι οι καθορισμένες στα έγγραφα του ακυρωθέντα διαγωνισμού απαιτήσεις/τεχνικές προδιαγραφές ήταν υπερβολικές, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες της ΠΥ, με το ανάλογο αντίκτυπο στο κόστος το οποίο θα καλείτο να καταβάλει η Δημοκρατία, επαληθεύτηκαν από τα γεγονότα. Αποτέλεσμα, τελικά, των πιο πάνω λανθασμένων, κατά την άποψή μας, χειρισμών σε σχέση με τον πρώτο διαγωνισμό, ήταν αυτός να ακυρωθεί και να καθυστερήσει η υλοποίηση ενός τόσο

σημαντικού για την Πυροσβεστική Υπηρεσία έργου, όπως αυτό χαρακτηρίστηκε από την ίδια την Υπηρεσία.

Τον Οκτώβριο του 2019, ο Αν. Διευθυντής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις πιο πάνω συστάσεις της Υπηρεσίας μας και ότι αυτές θα ληφθούν σοβαρά υπόψη σε μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Σύσταση: Πριν την προκήρυξη διαγωνισμών για συμβάσεις με πολύπλοκο αντικείμενο, όπως το υπό αναφορά έργο, θα πρέπει να προηγείται αντικειμενική και αποτελεσματική έρευνα αγοράς, ενώ στους διαγωνισμούς θα πρέπει να καθορίζονται οι πραγματικές/αντικειμενικές ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής. Επίσης, όταν γίνονται καταγγελίες ή/και υποβάλλονται παράπονα στο στάδιο υποβολής των προσφορών, αυτά θα πρέπει να εξετάζονται με σοβαρότητα και αντικειμενικότητα, έτσι ώστε να προλαμβάνονται τυχόν προβλήματα που υποδεικνύονται και όχι αυτά να επαληθεύονται σε κατοπινό στάδιο και να ακυρώνεται η όλη διαδικασία, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην υλοποίηση της σύμβασης με όλες τις συνεπακόλουθες για την Αναθέτουσα Αρχή και το δημόσιο συνέπειες.

Γ5. ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ.

Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού.

Η διασπορά του αρχειακού υλικού σε πέντε αποθηκευτικούς χώρους, σε διαφορετικά σημεία της Λευκωσίας, δυσχεραίνει την όλη διεκπεραίωση της εργασίας του Κρατικού Αρχείου και τη διακίνηση του αρχειακού υλικού, ενώ οι υπό αναφορά αποθηκευτικοί χώροι δεν έχουν κτιστεί με κατάλληλες προδιαγραφές για φύλαξη ευαίσθητων εγγράφων. Τα κτήρια στα οποία βρίσκονται τα πέντε αρχειοφυλάκια είναι ιδιωτικοί υπόγειοι ή ημιυπόγειοι χώροι και έχουν μετατραπεί σε αρχειοφυλάκια με ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές. Παρόλο που τα αρχειοφυλάκια έχουν εγκατεστημένα συστήματα συναγερμού και πυρανίχνευσης, δεν διαθέτουν σύστημα πυρόσβεσης. Επίσης, μόνο ένας από τους πέντε χώρους διαθέτει σύστημα ελεγχόμενου κλιματισμού για εναλλαγή του αέρα. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του Υπουργείου προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ημερ. 3.6.2014, τα πιο πάνω υποστατικά «δεν παρέχουν τη μέγιστη προστασία για τα δημόσια αρχεία έναντι όλων των πιθανών παραγόντων καταστροφής».

Σύμφωνα μάλιστα με την Έφορο Κρατικού Αρχείου, τα υπάρχοντα αρχειοφυλάκια δεν είναι σε θέση να απορροφήσουν τον τεράστιο όγκο αρχείων που θα παραληφθούν, λόγω των αποκρατικοποιήσεων και/ή τερματισμού εργασιών δημόσιων Οργανισμών, με αποτέλεσμα το Κρατικό Αρχείο να αδυνατεί να συνεχίσει την εκπλήρωση των νόμιμων υποχρεώσεών του.

Παρά τις προσπάθειες του Υπουργείου για εξεύρεση υποστατικού για χρήση ως έκτο αρχειοφυλάκιο, αυτό δεν κατέστη εφικτό.

Ζητήθηκε ενημέρωση ως προς τις περαιτέρω ενέργειες τόσο για ανεύρεση κατάλληλου χώρου για αποθήκευση του αρχειακού υλικού, όσο και για τυχόν εξελίξεις για το θέμα της εξεύρεσης χώρου που θα χρησιμοποιηθεί ως έκτο αρχειοφυλάκιο.

Η Έφορος Κρατικού Αρχείου μάς ενημέρωσε ότι το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, πρότεινε την παραχώρηση στο Κρατικό Αρχείο, για τέσσερα έτη, μέρους του Περιπτέρου 1 της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, για χρήση ως αρχειοφυλάκιο.

Η εν λόγω παραχώρηση περιπτέρου θα γίνει σε προσωρινή βάση, μέχρι την ανέγερση ενιαίου Αρχαιοφυλακίου και Τεχνικών Υπηρεσιών του Κρατικού Αρχείου.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε τη δρομολόγηση, με σαφή και συγκεκριμένο τρόπο, λύσης για την ασφαλή φύλαξη του αρχειακού υλικού, κατά τον πλέον οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.